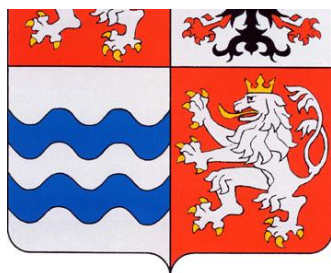

Středočeský kraj

**Dlouhodobý záměr
vzdělávání a rozvoje vzdělávací
soustavy ve Středočeském kraji
2016 - 2020**

Leden 2016

OBSAH

1	Úvod.....	5
2	Analýza Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Středočeském kraji, v letech 2012-2015	5
2.1	Koncepční cíle 2012-2015.....	5
2.1.1	Koncepční cíl 1: Vytvoření a zlepšování podmínek pro trvalé zvyšování kvality vzdělávání	5
2.1.2	Koncepční cíl 2: Podpora zavedení nových metod hodnocení škol a školských zařízení	7
2.1.3	Koncepční cíl 3: Podpora rozvoje odborného vzdělávání v návaznosti na požadavky trhu práce	7
2.1.4	Koncepční cíl 4: Zajištění podpory pedagogickým pracovníkům	9
2.2	Další aktivity Středočeského kraje	11
2.2.1	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	11
2.2.2	Aktivity středisek EVVO	12
2.2.3	Společné aktivity Středočeského kraje, škol a školských zařízení.....	12
2.2.4	Multikulturní výchova, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin	12
2.2.5	Aktivity kraje v oblasti primární prevence rizikového chování	13
2.2.6	Podpora sportu a volnočasových aktivit.....	13
2.3	Závěrečné zhodnocení	14
3	Charakteristika Středočeského kraje.....	14
3.1	Sídelní struktura.....	14
3.2	Vývoj obyvatelstva	16
3.3	Vývoj počtu obyvatel ve věkových skupinách odpovídajících stupňům vzdělávání	16
3.4	Ekonomická charakteristika	17
3.5	Trh práce.....	18
4	Zásadní strategie rozvoje vzdělávání na období let 2016-2020.....	19
4.1	Předškolní vzdělávání.....	19

4.1.1	Vliv demografického vývoje na předškolní vzdělávání	19
4.1.2	Současný stav mateřských škol	20
4.1.3	Aktivita Středočeského kraje	20
4.1.4	Hlavní úkoly v oblasti předškolního vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016–2020.....	21
4.2	Základní vzdělávání.....	21
4.2.1	Vliv demografického vývoje na základní vzdělávání	21
4.2.2	Aktivita Středočeského kraje	23
4.2.3	Sledování a hodnocení kvality základního vzdělávání ve Středočeském kraji ..	24
4.3	Příklad propojení ZŠ a SŠ	24
4.3.1	Hlavní úkoly v oblasti základního vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	25
4.4	Střední vzdělávání	26
4.4.1	Vliv demografického vývoje na střední vzdělávání.....	27
4.4.2	Podpora středního odborného vzdělávání ve Středočeském kraji.....	27
4.4.3	Přímá finanční podpora z rozpočtu kraje	27
4.4.4	Oborová a vzdělanostní struktura středních škol a vyšších odborných škol.....	28
4.4.5	Vývoj oborové struktury středních a vyšších odborných škol	28
4.4.6	Strategie dalšího rozvoje sítě středních škol	30
4.4.7	Hodnocení žáků na konci vzdělávacích etap středního vzdělávání a zlepšování připravenosti absolventů pro praxi.....	30
4.4.8	Maturitní zkouška.....	30
4.4.9	Závěrečná zkouška s výučním listem.....	31
4.4.10	Stipendijní program.....	31
4.4.11	Nástavbové studium	32
4.4.12	Hlavní úkoly v oblasti středního vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	32
4.5	Vyšší odborné vzdělávání.....	33
4.5.1	Spolupráce s vysokými školami a výuka bakalářských studijních programů na vyšších odborných školách	33

4.5.2	Hlavní úkoly v oblasti vyššího odborného vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	34
4.6	Základní umělecké a jazykové vzdělávání	35
4.6.1	Základní umělecké školy	35
4.6.2	Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky	36
4.6.3	Jazykové vzdělávání v regionálním školství	37
4.6.4	Hlavní úkoly základního uměleckého a jazykového vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	38
4.7	Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, školská poradenská zařízení a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči	38
4.7.1	Dětské domovy	38
4.7.2	Školská poradenská zařízení	39
4.7.3	Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje	40
4.7.4	Práce Pedagogicko-psychologické poradny Středočeského kraje s mimořádně nadanými dětmi	41
4.7.5	Logopedická péče	41
4.7.6	Speciálně pedagogická centra	41
4.7.7	Hlavní úkoly v oblasti školských poradenských zařízení pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	42
4.8	Zájmové vzdělávání	42
4.8.1	Střediska volného času	42
4.8.2	Školní družiny a kluby	43
4.8.3	Domovy mládeže a internáty	44
4.8.4	Hlavní úkoly v oblasti zájmového vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	44
4.9	Další vzdělávání	45
4.9.1	Pracovníci v regionálním školství	45
4.9.2	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	45
4.9.3	Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	46
4.9.4	Hlavní úkoly pro Středočeský kraj na období let 2016–2020 v oblasti podpory celoživotního učení	48

4.10	Mezinárodní spolupráce	48
4.10.1	Hlavní úkoly v oblasti mezinárodní spolupráce pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	49
5	Další aktivity Středočeského kraje.....	49
5.1	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a vzdělávání pro udržitelný rozvoj. 49	
5.1.1	Hlavní úkoly v oblasti EVVO/VUR pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	50
5.2	Aktivity kraje v oblasti primární prevence rizikového chování	50
6	Krajský akční plán	51
7	Trh práce a vzdělávání	52
7.1.1	Hlavní úkoly v oblasti trhu práce a vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020	55
8	Financování regionálního školství	55
8.1	Financování ze státního rozpočtu	55
8.2	Financování z rozpočtu kraje.....	57
9	Seznam zkratk	58

1 Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Středočeského kraje (dále jen Dlouhodobý záměr 2016-2020) vychází ze Strategie vzdělávací politiky České republiky (dále jen ČR) do roku 2020 (dále jen Strategie 2020), z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR a navazuje na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Středočeského kraje 2012. Je v pořadí již pátým koncepčním a zároveň strategickým dokumentem, který definuje potřeby, záměry a cíle vzdělávací politiky Středočeského kraje (dále jen SK). Při tvorbě Dlouhodobého záměru 2016 se vycházelo z dokumentů a informací poskytnutých z MŠMT (dále jen MŠMT), dále z dokumentů Českého statistického úřadu, Národního ústavu pro vzdělávání (dále jen NÚV) a úřadů práce. Důležitým zdrojem údajů byla také vlastní šetření Odboru školství, mládeže a sportu (dále jen ŠKS). Dlouhodobý záměr 2016 je zpracován v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Současně s Dlouhodobým záměrem 2016 je připravována Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy ve Středočeském kraji za školní rok 2014/2015, která obsahuje komplexní popis stavu a vývoje vzdělávací soustavy, výsledků vzdělávání a informace o financování školství. Oba dokumenty nabízejí komplexní pohled na situaci ve Středočeském kraji počínaje demografickým vývojem, přes ekonomickou situaci a stav vzdělávacího systému v kraji, až po stanovení strategických cílů a záměrů kraje.

2 Analýza Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Středočeském kraji, v letech 2012-2015

2.1 Koncepční cíle 2012-2015

1. Vytvoření a zlepšování podmínek pro trvalé zvyšování kvality vzdělávání
2. Podpora zavedení nových metod hodnocení škol
3. Podpora rozvoje odborného vzdělávání v návaznosti na požadavky trhu práce
4. Zajištění podpory pedagogickým pracovníkům

2.1.1 Koncepční cíl 1: Vytvoření a zlepšování podmínek pro trvalé zvyšování kvality vzdělávání

Středočeský kraj v průběhu celého období podporoval řadu aktivit a projektů směřujících k rozvoji vzdělávací soustavy v kraji. Byly zaměřeny nejen na zlepšování podmínek pro vzdělávání a zvyšování jeho kvality, ale i na přímou podporu odborného vzdělávání, na

evaluaci, dále na podporu výuky cizích jazyků, na rozvoj mezinárodní spolupráce škol, na systematický rozvoj a prohloubení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků apod.

Pro posílení a zkvalitnění výuky cizích jazyků Odbor školství, mládeže a sportu aktivně podporoval spolupráci škol v rámci partnerství mezi regiony Burgundska, Opolského vojvodství, Porýní-Falce a Středočeského kraje. V rámci této spolupráce se uskutečnily semináře pro ředitele škol a učitele – koordinátory partnerské spolupráce. Cílem těchto seminářů bylo navazování spolupráce mezi školami a výměna žáků. V rámci této spolupráce byl rovněž realizován projekt Comenius Regio s regionem Porýní-Falc. Tato podpora byla realizována i směrem k základním školám. Ke zvyšování úrovně cizojazyčného vzdělávání na ZŠ v anglickém jazyce přispívá také evaluační projekt „Komplexní systém rozvoje jazykové gramotnosti žáků základních škol ve Středočeském kraji (Eskalátor)“.

Dalšími příklady podpory kraje jsou projekty realizované Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (dále „VISK“) „Učitelská angličtina“, „Rozšíření výuky anglického jazyka na základních školách Středočeského kraje programem Super-Nature“, „Manažerská angličtina“. Dále navázal úzkou spolupráci s Britskou Radou a získal v jejím rámci akreditace na nové jazykové programy poskytované formou e-learningu, které jsou poskytovány od září 2011, a také se přímo zapojil do realizace projektu britské vlády Connecting Classrooms jako partner Britské Rady a podílel se tak na rozvoji partnerství škol ČR a Velké Británie. V rámci programu Comenius bylo v roce 2013/2014 realizováno 24 projektů (2011/2012 – 20 projektů, v roce 2012/2013 22 projektů), které byly zaměřeny především na výměnné pobyty žáků, studentů a učitelů, na společnou tvorbu výukových materiálů, výměnu zkušeností apod.

Na podporu mezinárodních aktivit škol přispěl Středočeský kraj v roce 2013 finančními prostředky ve výši 679 400 Kč (v roce 2012 to bylo 592 800 Kč). Ve školním roce 2012/2013 pokračovala realizace projektů 39 základních škol zřizovaných Středočeským krajem, na něž poskytovalo dotace MŠMT v rámci programu „EU peníze základním školám“. Ve školním roce 2013/2014 ukončovaly základní školy zřizované Středočeským krajem (39 škol ze 40) realizaci svých projektů, na něž poskytovalo dotace MŠMT v rámci programu „EU peníze základním školám“. Základní školy získaly z OP VK celkovou dotaci ve výši 21 950 469 Kč. Ve školním roce 2013/2014 ukončovaly střední školy zřizované Středočeským krajem (109 škol ze 113) realizaci svých projektů, na něž poskytovalo dotace MŠMT v rámci programu „EU peníze středním školám“.

Celková dotace středním školám zřizovaných Středočeským krajem čerpaná z OP VK činila 127 951 897 Kč. V listopadu 2013 vyhlásil Středočeský kraj výsledky soutěže Škola udržitelného rozvoje Středočeského kraje. Zapojily se v rámci celého kraje desítky škol zřizovaných krajem i obcemi. V březnu 2014 v rámci 6. setkání koordinátorů EVVO Středočeského kraje byly vyhlášeny výsledky 1. ročníku této soutěže. V letech 2011-2014 pořádala střediska ekologické výchovy pro děti, žáky i pedagogy vzdělávací akce, které byly buď jednorázové (např. Den Země, přednášky na ekologické téma, semináře, ekologické olympiády, vycházky, výstavy, výlety) nebo dlouhodobé (např. Specializační studium pro koordinátory EVVO nebo výukové programy pro žáky škol).

Pokračovala distribuce časopisu NIKA do základních a středních škol v kraji, byl zachován internetový portál - krajský informační systém EVVO www.stredoceska-evvo.cz. V únoru 2013 proběhlo 4. setkání koordinátorů EVVO Středočeského kraje, které pořádal pod záštitou Středočeského kraje Klub ekologické výchovy, o. s., k Mezinárodnímu roku Voda pro život. Školy se mohly zapojit do mezinárodního programu Ekoškola, v rámci kterého se žáci učili o environmentálních tématech a zároveň usilovali o zlepšení životního prostředí, úspory energie či vody apod. Do programu bylo ve školním roce 2012/2013 zapojeno 32 škol z regionu a ve školním roce 2013/2014 29 škol z regionu.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že koncepční cíl 1 byl průběžně plněn.

2.1.2 Koncepční cíl 2: Podpora zavedení nových metod hodnocení škol a školských zařízení

Ve školním roce 2012/2013 proběhla druhá celoplošná generální zkouška ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání pilotovaném na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol. Ve školním roce 2013/2014 toto testování proběhlo pouze výběrově. Středočeský kraj se rovněž aktivně zapojil prostřednictvím Odboru školství, mládeže a sportu a VISKu do projektu „Cesta ke kvalitě“, který začal v květnu 2009 a trval do dubna 2012. Tento projekt byl národním projektem MŠMT s plným názvem „AUTOEVALUACE - Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení. Projekt partnersky realizoval NÚV a Národní institut pro další vzdělávání (dále jen NIDV). Projekt byl financován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu ČR. Středočeské základní školy a víceletá gymnázia se také pravidelně zúčastňovaly i mezinárodních výzkumů jako PISA a TIMSS. Ve sledovaném období bylo zahájeno ukončování studia na středních školách s maturitními obory vzdělání novým modelem maturitní zkoušky skládající se ze společné části a profilové části. Středočeský kraj ve sledovaném období zavedl do systému hodnocení práce ředitelů výstupy národního projektu „Cesta ke kvalitě“.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že tento koncepční cíl 2 byl průběžně plněn.

2.1.3 Koncepční cíl 3: Podpora rozvoje odborného vzdělávání v návaznosti na požadavky trhu práce

Ze strany Středočeského kraje mělo podporu zapojení 33 středních škol do projektu MŠMT UNIV 2 KRAJE, který byl zaměřen na podporu rekvalifikací, po jejichž absolvování účastníci složili příslušné zkoušky a získali tak nové profesní kvalifikace. V únoru 2012 se přetransformoval do projektu UNIV 3, který byl ukončen v roce 2015. Aktivit tohoto projektu se účastnilo 16 škol ve Středočeském kraji. Dalšími aktivitami na podporu odborného vzdělávání byly programy Comenius a Leonardo da Vinci. Dále pokračovala realizace projektů škol zřizovaných Středočeským krajem v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy.

V rámci zatraktivnění tzv. podporovaných oborů vzdělávání mají žáci podle „Záměru strategie podpory odborného vzdělávání ve Středočeském kraji“, schváleného Radou kraje usnesením č. 052-36/2009/RK ze dne 19. 10. 2009 a usnesením č. 039-11/2010 ze dne 22. 3. 2010, nárok na měsíční stipendia. Ve školním roce 2010/2011 bylo poskytnuto stipendium poprvé pro 1. ročníky ve výši 2 126 300 Kč pro 1 021 žáků, ve školním roce 2011/2012 bylo poskytnuto stipendium v celkové částce 6 053 600 Kč pro 2 262 žáky, ve školním roce 2012/2013 výše částky stipendia činila 10 595 300 Kč pro 3 318 žáků, ve školním roce 2013/2014 bylo vyplaceno stipendium v celkové výši 10 604 300 Kč pro 3 275 žáků a ve školním roce 2014/2015 pro období leden až červen bylo poskytnuto stipendium ve výši 4 228 000 Kč pro 3 196 žáků, viz následující tabulka:

Stipendia podporovaných oborů ve Středočeském kraji

Školní rok	Ročníky	Počet žáků v podporovaných oborech	Vynaložené finance (vyplaceno v Kč)
2010/2011	1.	1021	2 126 300
2011/2012	1. a 2.	2262	6 053 600
2012/2013	1.,2.,3.	3318	10 595 300
2013/2014	1.,2.,3.,4.	3275	10 604 300
2014/2015	1.,2.,3.,4.	3196	*4 228 000

(Zdroj: ŠKS)

**období leden-červen 2015*

V rámci středního odborného vzdělávání byl odborný výcvik žáků zajišťován na základě smlouvy mezi školou a firmou. Případný nástup žáka do firmy po ukončení studia byl řešen se žákem, resp. zákonným zástupcem žáka přímo firmou (škola může být prostředníkem takové smlouvy). Odborný výcvik na školách byl prováděn přímo ve škole (dílny a odborná pracoviště), ve vyšších ročnících přímo na smluvních pracovištích jiného subjektu. Všechny odborné školy zřizované krajem spolupracovaly a dále spolupracují s firmami.

V rámci výzvy MŠMT č. 44 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) byl podpořen projekt „**Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem**“ (dále „CPTO“) realizovaný v období od 2. září 2013 – 30. srpna 2015. Celkový rozpočet projektu je 161 415 913,37 Kč. Školy v rámci projektu CPTO zmodernizovaly učebny a vybavily je moderními přístroji a technologiemi. Modernizace vybavení přispěla k zatraktivnění výuky a oboru jako takového a vytvořila tak předpoklady pro zvýšení zájmu o vzdělávání v těchto oborech. Do realizace projektu bylo zapojeno celkem 22 škol – 20 zřizovaných krajem a 2 školy soukromé. Například Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie, Kladno, Cyrila Boudy 2954 nakoupila do výuky tablety. Žáci si prostřednictvím mapové aplikace a turistických značek osvojili práci s tablety jak v přírodě, tak v běžné výuce. Střední průmyslová škola, Vlašim, Komenského 41 pro žáky 8. a 9. tříd osmi spádových základních škol zorganizovala šest kroužků – nábytkářství, elektrotechniky a stavebnictví, programování CNC strojů, mechatroniky a fyziky a chemie. Škola vysoutěžila CNC stroje, na nichž probíhají výše zmíněné kroužky. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Horky nad Jizerou 35 v rámci projektu vytvořila společnou práci žáků a zaměstnanců Horeckou naučnou stezku.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že tento koncepční cíl 3 byl průběžně plněn.

2.1.4 Koncepční cíl 4: Zajištění podpory pedagogickým pracovníkům

Středočeský kraj si stanovil DVPP jako jednu ze svých programových priorit. Podpora učitelů v oblasti jejich vzdělávání je klíčovým opatřením ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách. Pro realizaci programových cílů v této oblasti kraj zřizuje VISK, který má jako jeden ze segmentů své hlavní činnosti další vzdělávání pedagogických pracovníků. V průběhu sledovaného období VISK uskutečnil velké množství vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky všech druhů a typů škol a školských zařízení.

Podrobnou statistiku uvádí následující tabulka:

DVPP	Počet akcí	Počet hodin	Počet účastníků	Počet osobohodin
Celkem školní rok 2007/08	767	6 640	13 129	130 040
Celkem školní rok 2008/09	644	5 748	10 420	96 704
Celkem školní rok 2009/10	519	5 076	8 570	84 604
Celkem školní rok 2010/11	571	6 511	10 052	133 760
Celkem školní rok 2011/12	671	7 565	10 590	324 551
Celkem školní rok 2012/13	443	4 728	6 222	83 406
Celkem školní rok 2013/14	510	4 740	7 680	121 898
Celkem školní rok 2014/15	533	5 502	8 430	104 520

(Zdroj: ŠKS)

V rámci projektové činnosti podpořené OPVK VISK realizoval následující programy na podporu DVPP, které byly připraveny cíleně na základě analýzy potřeb na jednotlivých druhích a typech škol a školských zařízeních všech zřizovatelů ve Středočeském kraji.

2011/2012

Program, grantový program, dotační titul	Finanční podpora schválena (ano/ne)	Výše schválené podpory v Kč
OP VK–GP reg. č. CZ.1.07/1.3.04/02.0016 Rozvoj profesních kompetencí pedagogických pracovníků ve Středočeském kraji - PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – ŠKOLA 21 Realizace: 01/2010–05/2012	ANO	7 098 346,08

OP VK–GP reg. č. CZ.1.07/1.3.04/02.0017 Zvýšení jazykových kompetencí pedagogických pracovníků škol a školských zařízení ve Středočeském kraji v anglickém jazyce a zkvalitňování výuky AJ – UČITELSKÁ ANGLIČTINA Realizace: 02/2010 – 11/2012	ANO	9 891 904,25
OP VK – GP reg. č. CZ.1.07/1.1.06/02.0096 Rozšíření výuky anglického jazyka na základních školách Středočeského kraje programem Super-Nature - SUPER-NATURE PRO ZŠ Realizace: 01/2010 – 12/2011	ANO	9 719 794,00
OP VK – GP reg. č. CZ1.1.07/1.3.04/03.0019 Výchova a vzdělávání v evropských souvislostech - EVROPSKÁ UNIE A MY Realizace: 01/2012 – 12/2012	ANO	3 608 037,86

2012/2013

Program, grantový program, dotační titul	Finanční podpora schválena (ano/ne)	Výše schválené podpory v Kč
OP VK – GP reg. č. CZ.1.07/1.3.48/02.0049 Zvýšení jazykových a řídicích kompetencí vedoucích pracovníků škol a školských zařízení Středočeského kraje v anglickém jazyce – MANAŽERSKÁ ANGLIČTINA Realizace: 04/2013 – 12/2014	ANO	5 921 128,68
OP VK – GP reg. č. CZ.1.07/1.3.48/02.0050 Podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků středních škol Středočeského kraje – PRAXÍ KE KVALITĚ Realizace: 04/2013 – 12/2014	ANO	6 537 437,17

2013/2014

Program, grantový program, dotační titul	Finanční podpora schválena (ano/ne)	Výše schválené podpory v Kč
OP VK – IPo reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0086 Profesní rozvoj učitelů mateřských škol v oblasti podpory polytechnického vzdělávání – MALÍ ŠIKULOVÉ Realizace: 06/2014 – 06/2015	ANO	3 654 358,05

(Zdroj: ŠKS)

Pro období školního roku 2014/2015 nebyly stanoveny žádné projektové cíle vzhledem k nevyhlášení výzev určených pro další vzdělávání vhodné k realizaci na celokrajské úrovni. VISK se pro toto období zapojil formou partnerství do programu Erasmus+ v rámci aktivit KA1 a KA2 v roce 2015.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že tento koncepční cíl 4 byl průběžně plněn.

2.2 Další aktivity Středočeského kraje

2.2.1 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Finanční zajištění EVVO probíhá prostřednictvím rozpočtu Středočeského kraje a dotačních programů (např. Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství).
Financování v jednotlivých letech:

2011

9 projektů EVVO hrazených z běžných výdajů – 1 249 560 Kč
Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství
podáno 31 žádostí – 1 458 364 Kč
schváleno 12 žádostí – 581 230 Kč

2012

5 projektů EVVO hrazených z běžných výdajů – 831 245 Kč
Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství
podáno 36 žádostí – 1 563 895 Kč
schváleno 15 žádostí – 649 679 Kč

2013

finanční příspěvky na projekty, které naplňují Koncepti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Středočeského kraje v letech 2011–2020
11 projektů – 3 351 404 Kč

2014

podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v souladu se strategickými oblastmi Koncepte EVVO SK v letech 2011-2020 a s úkoly akčního plánu Koncepte EVVO SK v letech 2011-2020
podáno 115 žádostí – 33 298 997 Kč
schváleno 64 žádostí – 7 279 964 Kč
Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství
podáno 20 žádostí – 907 313 Kč
schváleno 13 žádostí - 601 990 Kč

2015

Program EVVO 2015

podáno 86 žádostí – 19 94 423 Kč

schváleno 40 žádostí – 6 793 432 Kč

Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství

podáno 11 žádostí – 511 888 Kč

schváleny 2 žádosti – 100 000 Kč

2.2.2 Aktivity středisek EVVO

Střediska EVVO pořádala v letech 2011-2014 pro děti, žáky i pedagogy vzdělávací akce, které byly buď jednorázové (např. Den Země, přednášky na ekologické téma, semináře, ekologické olympiády, vycházky, výstavy, výlety) nebo dlouhodobé (např. specializační studium pro koordinátory EVVO nebo výukové programy pro žáky škol). Pokračovalo zprostředkování časopisu NIKA do základních a středních škol v kraji, byl zachován internetový portál - krajský informační systém EVVO www.stredoceska-evvo.cz. V únoru 2012 a 2013, v listopadu 2013 a v březnu 2014 proběhla setkání koordinátorů EVVO Středočeského kraje.

2.2.3 Společné aktivity Středočeského kraje, škol a školských zařízení

Školy se mohly zapojit do mezinárodního programu **Ekoškola**, v rámci kterého se žáci učili o environmentálních tématech a zároveň usilovali o zlepšení životního prostředí, úspory energie či vody apod. Do programu bylo ve školním roce 2011/2012 zapojeno 21 škol z regionu, 2012/2013 se zapojilo 32 škol a ve školním roce 2013/2014 bylo zapojeno 29 škol z regionu. Dále pokračoval projekt ENERSOL zabývající se obnovitelnými zdroji energie. Finančně je projekt podporován do úrovně krajských aktivit z rozpočtu krajů, na úrovni celostátních a mezinárodních konferencí z občanského sdružení Asociace Enersol, které vzniklo v roce 2010 díky Ministerstvu životního prostředí České republiky (dále jen MŽP ČR) a MŠMT. Ve Středočeském kraji bylo k 31. 08. 2014 zapojeno v projektu 13 středních škol. V březnu 2013 vyhlásil Středočeský kraj ve spolupráci s Klubem ekologické výchovy, o. s., soutěž „Škola udržitelného rozvoje Středočeského kraje“, jejíž vyhodnocení proběhlo v následujícím roce.

2.2.4 Multikulturní výchova, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Z rozvojového programu MŠMT na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy na rok 2011 bylo poskytnuto celkem 39 000 Kč Základní škole Bělá pod Bezdězem, příspěvkové organizaci. Ve školním roce 2011/2012 byly otevřeny třídy pro bezplatnou jazykovou přípravu v 5 školách, v dalším školním roce 2012/2013 to bylo v 6 školách a v roce 2013/2014 pak v 7 školách. Na zajištění podmínek základního vzdělávání nezletilých azylantů, osob požívajících doplňkové ochrany, žadatelů o udělení mezinárodní ochrany na území ČR a dětí cizinců umístěných v zařízení pro zajištění cizinců byla v roce 2011 skrze MŠMT poskytnuta dotace ve výši 321 020 Kč, v roce 2012 ve výši 286 250 Kč, v roce 2013 činila 305 270 Kč pro Základní školu Bělá pod Bezdězem, příspěvkovou organizaci a Základní školu Poděbrady, Na Valech 45, okres Nymburk.

2.2.5 Aktivity kraje v oblasti primární prevence rizikového chování

K zabezpečení úkolů primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních a k zajištění různých aktivit v této oblasti bylo z rozpočtu Středočeského kraje v letech 2011-2014 vyčleněno každoročně 500 tis. Kč.

Kromě této přímé podpory bylo v roce 2011 z Fondu sportu, volného času a primární prevence financováno 15 projektů týkajících se primární prevence v celkové výši 930 tis. Kč, v roce 2012 bylo financováno 15 projektů týkající se primární prevence v celkové výši 900 tis. Kč, v roce 2013 nebylo grantové řízení z Fondu sportu, volného času a primární prevence vyhlášeno a v roce 2014 bylo z fondu financováno 9 projektů na prevenci rizikového chování dětí a mládeže v celkové částce 441 tis. Kč.

VISK v úzké spolupráci s Odborem školství, mládeže a sportu (dále „OŠMS“) realizoval každoročně sérii několika desítek seminářů v oblasti primární prevence. Přímá systémová grantová podpora umožnila v oblasti DVPP rozvinout jednak vzdělávání pro celé pedagogické sbory přímo na školách a jednak série seminářů určených pro individuální zájemce. Tato grantová činnost byla v posledních dvou letech podpořena dalšími cykly přednášek a seminářů Bezpečně na internetu, které VISK na základě zadání oddělení prevence a koncepce OŠMS realizoval. V součtu během dvou let realizace se jedná o sto seminářů (2014 celkem 40 seminářů, v roce 2015 celkem 60 seminářů), jejichž cílovou skupinou se kromě pedagogů stali rodiče žáků plnících povinnou školní docházku. V roce 2015 pak bylo doplněno další téma Aktivní útočník na základě analýzy potřeb v oblasti bezpečnosti škol. Semináře připravil OŠMS a Policie ČR a realizoval VISK. VISK v roce 2014 a 2015 připravil a realizoval na základě zadání Středočeského kraje a OŠMS dvě Středočeské konference primární prevence určené pro metodiky primární prevence a další široké spektrum pracovníků v oblasti vzdělávání.

2.2.6 Podpora sportu a volnočasových aktivit

Středočeský kraj podporuje vznik sportovních center mládeže. Finanční prostředky jsou využívány na zřízení a provoz sportovních center mládeže pracujících při školách, jejichž zřizovatelem je Středočeský kraj. Schválená centra jsou při Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Nymburk, V Kolonii 1804 (basketbal a rychlostní kanoistika), Střední odborná škola informatiky a spojů a Střední odborné učiliště, Kolín, Jaselská 826 (atletika), Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Horky nad Jizerou 35 (badminton), Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762 (florbal), Dvořákovo gymnázium a Střední odborná škola ekonomická, Kralupy nad Vltavou, Dvořákovo náměstí 800 (basketbal), Sportovní gymnázium, Kladno, Plzeňská 3103 (plavání a hokej), Integrovaná střední škola hotelového provozu, obchodu a služeb, Příbram, Gen. R. Tesaříka 114 (fotbal) a Gymnázium J. S. Machara, Brandýs nad Labem - Stará Boleslav, Královická 668 (atletika). Plně funkční je od 1. 7. 2015 fotbalové sportovní centrum mládeže při Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762. Tato sportovní centra podporují

talentované děti a mládež úspěšně reprezentující Středočeský kraj na úrovni vrcholového sportu. Celkem bude v roce 2015 na podporu center rozděleno 11 mil. Kč.

Ve Středočeském kraji poskytovalo v letech 2011-2014 zájmové vzdělávání 10 středisek volného času zřizovaných krajem a 10 středisek volného času zřizovaných obcemi. Při soukromé střední škole ŠKODA AUTO a. s., Střední odborné učiliště strojírenské, odštěpný závod, fungovala stanice zájmových činností – Sportovní areál Astonka. Do cca 1500 pravidelně probíhajících aktivit se přihlásilo cca 20 tis. osob.

Na území kraje působí 57 základních uměleckých škol, tři jsou součástí základních a mateřských škol zřizovaných obcemi. V letech 2011-2014 je navštěvovalo cca 27 tisíc žáků.

Středočeský kraj uvolnil ze svého rozpočtu na sportovní akce a další aktivity podobného zaměření v roce 2012 celkovou částku 1 800 tis. Kč (v roce 2013 900 tis. Kč). Z této částky byl financován také Festival ZUŠ a Slavnostní vyhlášení a ocenění úspěšných žáků a studentů Středočeského kraje a Dobrovolník roku 2012 a 2013, také Mezikrajské sportovní hry, slavnostní vyhlášení a ocenění úspěšných žáků a studentů Středočeského kraje probíhá stále.

Pro rok 2014 byla na tyto aktivity uvolněna z rozpočtu kapitoly 05 školství celková částka 1 100 tis. Kč. V roce 2014 byla podpořena účast středočeské reprezentace na Hrách VI. letní olympiády dětí a mládeže ČR částkou 100 tisíc Kč. ŠKS podporoval projekt Basketbalového centra mládeže Středočeského kraje v Nymburku, na který byly vynaloženy 3 mil. Kč.

2.3 Závěrečné zhodnocení

Středočeský kraj ve sledovaném období podpořil rozvoj regionálního školství jako celku svým systémovým přístupem naplněním jednotlivých programových priorit. Stanovené koncepční cíle v Dlouhodobém záměru 2012 byly splněny.

3 Charakteristika Středočeského kraje

Sociální a ekonomické podmínky rozvoje ve Středočeském kraji

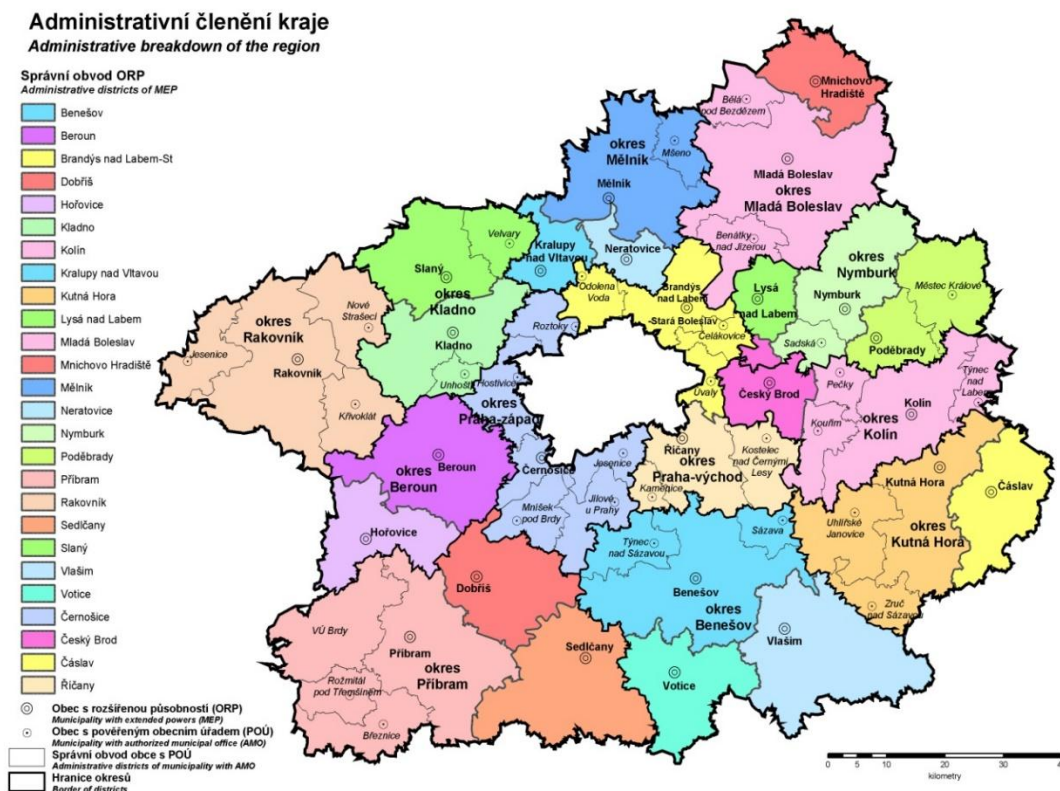
3.1 Sídelní struktura

Středočeský kraj (dále jen SK) leží uprostřed Čech. Velikostí, počtem obcí i obyvatel je největším krajem České republiky. Jeho rozloha (11 015 km²) zabírá téměř 14 % území ČR a je přibližně dvakrát větší než je průměrná rozloha kraje v ČR. Kraj zcela obklopuje hlavní město Prahu a sousedí téměř se všemi českými kraji kromě Karlovarského a moravských krajů. Územně náleží k Českému masivu, který je jednou z nejstarších částí evropské pevniny. Jeho reliéf je poměrně málo členitý. Sever a východ je rovinný, na jihu a jihozápadě

převládají vrchoviny. Nejvyšším bodem území je vrchol brdských hřebenů Tok (865 m n. m.) v okrese Příbram, nejnižším bodem je řečiště Labe (153 m n. m.) v okrese Mělník.

Území kraje se dělí na 12 okresů s 10 okresními městy. Rozlohou je největší okres Příbram (15 % rozlohy kraje), nejmenším okresem je Praha-západ (5 % rozlohy kraje). K 1. 1. 2003, kdy nabyla platnosti reforma státní správy, byly zrušeny okresní úřady, ne však okresy jako územní jednotky. Současně byly ustaveny územní obvody pověřených obcí II. stupně a správní obvody obcí s rozšířenou působností III. stupně. Ve SK se nachází 26 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, svou velikostí velice rozdílných. Největším správním obvodem obce s rozšířenou působností je obvod Mladá Boleslav, do kterého spadá 98 obcí, naopak správní obvod v Lysé nad Labem tvoří pouze 9 obcí.

V roce 2015 bylo na území kraje 1 145 obcí. Největší počet obcí je soustředěn v okrese Příbram (121 obcí) a nejmenší počet obcí má okres Mělník (69 obcí). Kraj je charakteristický vysokým zastoupením obcí s počtem obyvatel do dvou tisíc (1 039 obcí), ve kterých žije 42 % obyvatel. Statut města je přidělen 83 obcím, Kladno a Mladá Boleslav jsou navíc statutárními městy. Podíl městského obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel kraje byl 52 % a byl nejnižší v celé České republice. Mezi pět největších měst v kraji patří Kladno, Mladá Boleslav, Příbram, Kolín a Kutná Hora. SK jako jediný kraj nemá své krajské město, krajský úřad tak sídlí v hlavním městě Praze.

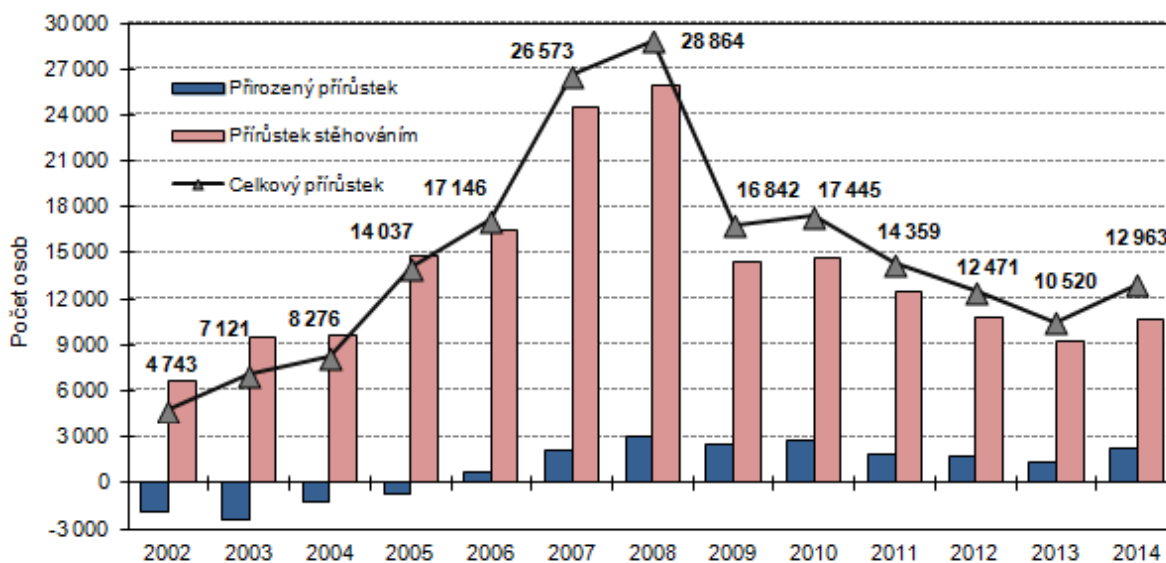
(Zdroj: ČSÚ)

3.2 Vývoj obyvatelstva

K 31. 12. 2014 měl SK 1 315 299 obyvatel a byl nejlidnatějším regionem České republiky. Nejvíce lidnatým okresem SK byl okres Kladno (160 767 obyvatel), přes 100 000 obyvatel žilo také v okrese Praha-východ, Praha-západ, Mladá Boleslav, Příbram a Mělník. Naopak populačně nejmenším byl okres Rakovník s 55 329 obyvateli. Hustota zalidnění byla nejvyšší v okresech Praha-západ, Kladno a Praha-východ, ve kterých dosáhla hodnoty přes 200 obyvatel na km². Všechny tyto okresy mají intenzivní sociálně – ekonomické vazby na Prahu a do jisté míry tvoří metropolitní zázemí hlavního města. Naopak nejnižší hustota zalidnění byla v okresech Rakovník, Benešov a Příbram, kde nepřesahovala 70 obyvatel na km².

Demografický vývoj kraje se začal výrazně měnit ve druhé polovině devadesátých let minulého století a to hlavně díky výstavbě satelitních obytných celků v okolí Prahy. Počet obyvatel přibývá pravidelně již sedmnáctým rokem a na přírůstku se podílí především stěhování. Do kraje se vzhledem k dobré poloze přistěhovalo velké množství mladých lidí, kteří zde zakládají své rodiny. Díky tomu došlo k postupnému snížení přirozeného úbytku a počínaje rokem 2006 se v kraji rodí více dětí, než kolik umírá osob. Kraj byl s průměrným věkem 40,6 let v roce 2013 nejmladším krajem ČR.

Celkový, migrační a přirozený přírůstek ve Středočeském kraji v letech 2002 až 2014

(Zdroj: ČSÚ, zprac. ŠKS)

3.3 Vývoj počtu obyvatel ve věkových skupinách odpovídajících stupňům vzdělávání

Pro stanovení vzdělávací politiky kraje v dalších letech je důležité sledovat a vyhodnocovat demografický vývoj populace ve věkových skupinách odpovídajících jednotlivým stupňům vzdělávání. Vývoj podílu těchto skupin na celkové populaci v České republice a ve SK v letech 2012 a 2013 zachycuje následující tabulka.

Území	Podíl školských věkových skupin na celkové populaci v roce 2012 a 2013 v %									
	3-5 let		6-10 let		11-14 let		15-18 let		19-21 let	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Česká republika	3,4	3,5	4,7	5,0	3,4	3,5	3,7	3,5	3,6	3,4
Středočeský kraj	3,8	3,9	5,2	5,5	3,5	3,6	3,6	3,5	3,4	3,2

(Zdroj dat: ČSÚ, zprac. ŠKS)

V roce 2013 pokračoval ve SK kraji růst populace 3-5letých, typické pro předškolní vzdělávání, jejich podíl v porovnání s počtem obyvatel SK se mírně zvýšil o 0,1 %. Nárůst pokračoval i ve věkové skupině 6-10letých odpovídající vzdělávání na prvním stupni základních škol. Podíl dětí v uvedené věkové skupině se meziročně ve SK zvýšil o 0,3 % oproti předchozímu roku. U věkové skupiny 11-14letých, odpovídající vzdělávání na druhém stupni základních škol, došlo ke změně podílového zastoupení o 0,1 %, přičemž došlo k nárůstu o 1 408 dětí. Oproti tomu u věkové skupiny 15-18letých, typické pro vzdělávání na středních školách a učilištích, došlo k poklesu o 0,1 % v podílovém zastoupení a u skupiny 19-21letých o 0,2 %, což je o 0,1 % více než v předchozím roce.

Meziroční nárůst ve SK ve věkové skupině 3-5letých činil 849 osob (+1,7 %) a ve skupině 6-10letých 4 394 osob (+ 6,6 %). Meziročním úbytkem je nejvíce zasažena skupina 19-21letých tzn. skupina žáků vyšších odborných škol, ve které je oproti předcházejícímu roku o 2 294 osob méně (-5,5 %).

3.4 Ekonomická charakteristika

Poloha SK významně ovlivňuje jeho ekonomickou charakteristiku. Úzká vazba s hlavním městem a hustá dopravní síť činí polohu kraje mimořádně výhodnou. Kraj je pro Prahu významným zdrojem pracovních sil, doplňuje pražský průmysl, zásobuje Prahu potravinami, poskytuje Praze svůj rekreační potenciál.

Středočeský kraj má kromě Prahy nejhustší, ale také nejzatíženější dopravní síť v republice. Přes území kraje vedou do hlavního města historicky radiálně uspořádané hlavní železniční i silniční tranzitní sítě. Své zastoupení v kraji má i vodní doprava. Jedinou vodní cestu v ČR pro vnitrostátní i mezinárodní přepravu představuje v současné době Labsko-vltavská vodní cesta, přibližně 3/4 její délky procházejí územím kraje.

Pro SK je charakteristická rozvinutá zemědělská i průmyslová výroba. Zemědělská výroba těží z vynikajících přírodních podmínek v severovýchodní části kraje, kraj vyniká hlavně rostlinnou výrobou, pěstováním pšenice, ječmene, cukrovky, v příměstských částech pěstováním ovoce, zeleniny a květin. Stěžejními průmyslovými odvětvími jsou strojírenství, automobilový průmysl, chemie a potravinářství. ŠKODA AUTO a.s. Mladá Boleslav je

podnikem celostátního významu, nadále také pokračuje výroba malých aut v TPCA Czech, s.r.o. Kolín. Několika významnějšími podniky je zastoupeno i sklářství, keramika a polygrafie. Ústup zaznamenaly dříve tradiční obory těžba uhlí, ocelářství a kožedělný průmysl. Od počátku 90. let ubývá zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybářství) a také sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví). V letech 2007 až 2008 sice zaměstnanost v oblasti průmyslu a stavebnictví posilovala, hospodářské problémy v dalších letech však zapříčinily opětovné snižování. Dlouhodobě se zvyšuje zaměstnanost v oblasti služeb (terciér), ve kterých pracuje více než šest z deseti zaměstnanců v kraji, což se pohybuje nad celorepublikovým průměrem.

Průměrná hrubá mzda k 31. 12. 2014 činila 25 546 Kč.

Nezaměstnanost je dlouhodobě nižší proti republikovému průměru. Existují výrazné rozdíly v nezaměstnanosti uvnitř kraje, ovlivněné opět blízkostí Prahy. K 31. 12. 2014 byl podíl nezaměstnaných osob v kraji 6,36 %. Nejvyšší hodnoty v rámci kraje dosáhla nezaměstnanost v okrese Příbram 9,52 %, nejnižší v okrese Praha-východ 3,53 %.

Hrubý domácí produkt na obyvatele ve SK v roce 2013 vykazoval 88,8 % průměrné úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele ČR, což jej zařadilo na čtvrté místo v porovnání s ostatními kraji. Tato skutečnost je vedle výsledku automobilového průmyslu výrazně ovlivněna strategicky výhodnou polohou SK, který obklopuje hlavní město republiky.

3.5 Trh práce

Informace o nezaměstnanosti ve SK k 31. 3. 2015

Celkový počet uchazečů o zaměstnání k uvedenému datu byl 55 149 osob, počet hlášených volných pracovních míst 9 858 (o 4 755 více než v březnu 2014) a podíl nezaměstnaných osob 6,1 %. Ke konci března bylo evidováno na ÚP ČR - Krajské pobočce v Příbrami (dále jen ÚP SK) 28 175 žen. V evidenci bylo 6 382 osob se zdravotním postižením, což představovalo 11,6 % z celkového počtu nezaměstnaných. Ke konci března bylo evidováno 2 524 absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých. Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 13 252 uchazečů o zaměstnání, tj. 24,0 % všech uchazečů vedených v evidenci. Podíl nezaměstnaných osob stejný nebo vyšší než krajský průměr vykázalo 7 okresů, nejvyšší byl v okresech Příbram (8,6 %) a Kolín (8,1 %). Nejnižší podíl nezaměstnaných byl zaznamenán v okresech Mladá Boleslav (4,1 %) a Praha východ (3,2 %). Podíl nezaměstnaných žen ve SK v tomto měsíci činil 6,3 % a podíl nezaměstnaných mužů v tomto měsíci činil 6,0 %. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 5,6 uchazečů, z toho nejvíce v okresech Kladno (11,6) a Mělník (9,2). Z celkového počtu nahlášených volných míst bylo 785 míst vhodných pro osoby se zdravotním postižením (dále OZP), na jedno volné pracovní místo připadalo 8,1 OZP. Volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé bylo v tomto měsíci registrováno 3 094, na jedno volné místo připadalo 0,8 uchazečů této kategorie. Mezi nejžádanější profese na ÚP SK patří pracovníci strojírenských oborů (soustružníci, obráběči, kovodělníci a strojní

technici - všichni ovšem s praxí), dále pak svářeči, elektrikáři, operátoři call center, číšníci a servírky, kuchaři, prodavači, řidiči nákladních a speciálních automobilů, strážníci, skladníci a ostražka objektu.

4 Zásadní strategie rozvoje vzdělávání na období let 2016-2020

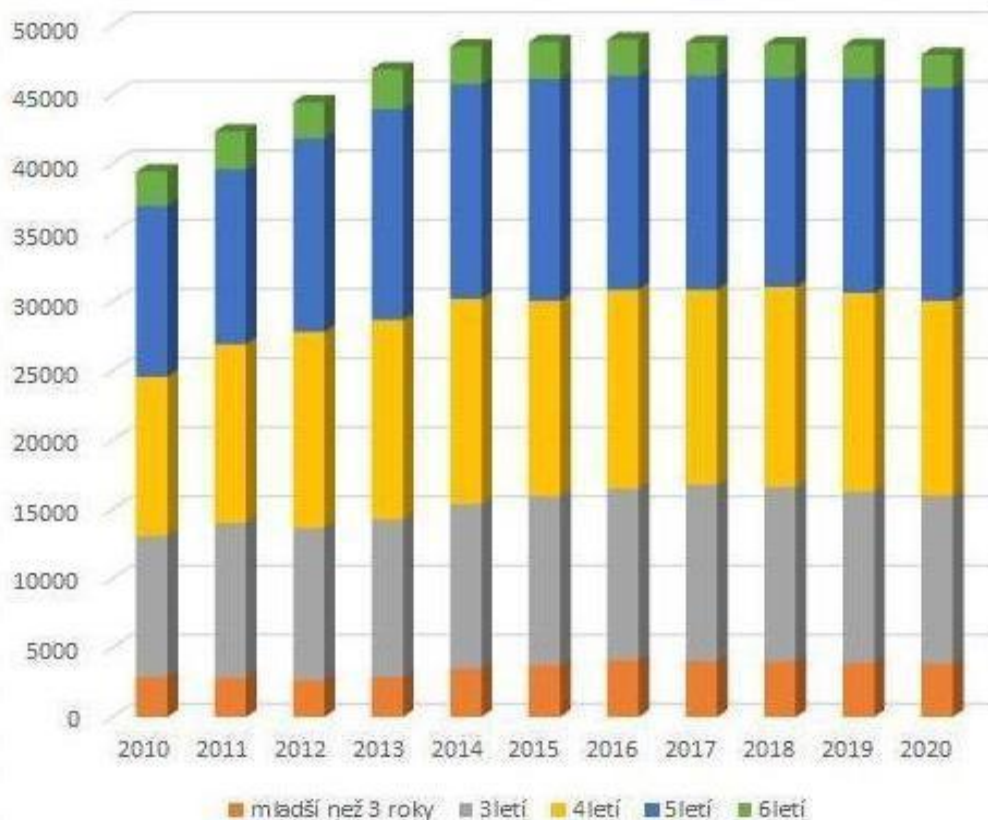
Soustava škol ve Středočeském kraji

4.1 Předškolní vzdělávání

4.1.1 Vliv demografického vývoje na předškolní vzdělávání

Mateřskou školu považuje SK za důležitý počáteční stupeň celoživotního vzdělávání, který hraje významnou roli v založení a rozvoji předpokladů společenské integrace. Podle statistických informací MŠMT zajišťovalo v období školního roku 2013/2014 předškolní vzdělávání ve SK 731 mateřských škol, z toho 10 mateřských škol samostatně zřízených pro děti se zdravotním postižením. Celkem se v mateřských školách vzdělávalo 46 815 dětí, tj. o 2 385 více než ve školním roce 2012/2013. Počet dětí v mateřských školách pro děti se zdravotním postižením se v podstatě nezměnil, v ostatních mateřských školách pokračoval nárůst počtu dětí, a to o 5,4 %.

Vývoj počtu dětí v MŠ podle jednotlivých věkových skupin

(Zdroj: ČSÚ, zprac. ŠKS)

4.1.2 Současný stav mateřských škol

Školní rok	Školy			Třídy			Žáci		
	celkem	v tom		celkem	v tom		celkem	v tom	
		pro žáky bez SVP	pro žáky se SVP		pro žáky bez SVP	pro žáky se SVP		pro žáky bez SVP	pro žáky se SVP
2011/12	684	674	10	1 816	1 793	23	42 317	42 048	269
2012/13	704	694	10	1 916	1 892	24	44 430	44 155	275
2013/14	731	721	10	2 030	2 005	25	46 815	46 537	278
2014/15	767	757	10	2 109	2 084	25	48 397	48 110	287

(Zdroj: ČSÚ, zprac. ŠKS)

V jedné škole může být souběžně realizováno vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) i dětí bez SVP. Má-li škola alespoň jednu „běžnou“ třídu, je započítávána mezi školy pro děti bez SVP.

SK zajišťoval výchovu a vzdělávání 275 dětem v 10 mateřských školách, které jsou zřízeny samostatně pro děti se zdravotním postižením, anebo jsou zřízeny u základních škol. Z předchozí tabulky je zřejmý nárůst počtu dětí v předškolním vzdělávání. Ve SK patří především okresy Praha východ a Praha západ k těm, kde se obce a města potýkají s nedostatečnou kapacitou mateřských škol.

V současné době MŠMT připravuje **zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání**, které by mělo přispět k osobnostnímu a sociálnímu vývoji dětí, vyrovnání nerovnoměrností v jejich vývoji a usnadnění jejich vstupu do základního vzdělávání. Tato povinnost by mohla přinést ještě další problém s kapacitou míst v mateřských školách. Protože problematika kapacity mateřských škol je celorepubliková, MŠMT vytvořilo fond na podporu rozvoje kapacit mateřských a základních škol, jehož cílem je kromě zajištění potřebných kapacit pro docházku v posledním ročníku mateřské školy a pro plnění povinné školní docházky, dosáhnout efektivního využití budovaných kapacit mateřských a základních škol. Další kapacity mateřských škol budou zajištěny v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Středočeský kraj si je také vědom nedostatečných kapacit v mateřských školách, a proto jejich navýšení podporuje např. formou dotace z Fondu rozvoje obcí a měst (dále jen FROM).

4.1.3 Aktivita Středočeského kraje

Na podporu obcí a měst zřídil Středočeský kraj v roce 2009 **FROM**, ze kterého mohou obce čerpat dotace také na stavbu, rozšíření, modernizaci nebo dovybavení mateřských a základních škol a školských zařízení. Celkem bylo v roce 2014 z tohoto fondu podpořeno šest mateřských škol v celkové částce 5 663 539 Kč. V roce 2015 bylo podpořeno také šest mateřských škol v celkové částce 14 747 517 Kč.

Podpora vzniku nových mateřských škol a navyšování jejich stávající kapacity i v dalších letech je jednoznačnou prioritou a významným prvkem politiky Středočeského kraje v oblasti vzdělávání.

Další aktivitou SK na podporu a rozvoj mateřských a také základních škol je založení **Středočeského Fondu vzdělávání, sportu, volného času a primární prevence**, ze kterého byly schváleny a přiděleny v letech 2014 a 2015 dotace ve výši **2 708 533 Kč**.

4.1.4 Hlavní úkoly v oblasti předškolního vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016–2020

- 1. Připravit se na zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání zejména při začleňování dětí ze znevýhodněných skupin a etnických menšin, a tím přispět k vytvoření dostatečné kapacity volných míst, hlavně prostřednictvím FROMu.**
- 2. Podpořit kvalitu předškolního vzdělávání a zaměřit se na manuální zručnost a polytechnický rozvoj osobnosti, např. prostřednictvím „Středočeského Fondu vzdělávání, sportu, volného času a primární prevence“.**
- 3. Podpořit předškolní výchovu dětí, zaměřit se na rozvoj řeči a vytvářet logopedické třídy v organizacích, které zřizuje Středočeský kraj.**
- 4. Modernizovat vybavení mateřských škol a případně podle potřeb přispívat na vybudování bezbariérových přístupů v organizacích, které zřizuje Středočeský kraj**
- 5. Ve spolupráci s MŠMT podporovat vznik míst pro asistenty pedagoga také u dětí předškolního věku**
- 6. Podpořit rozvoj polytechnického vzdělávání a manuální zručnosti (např. technické hračky a stavebnice) začleněním do připravovaných krajských akčních plánů – KAP na následující období let 2016–2022 a v rámci toho spolupracovat při přípravě místních akčních plánů vzdělávání – MAP.**
- 7. V rámci podpory inkluze zřídit v Pedagogicko-psychologické poradně Středočeského kraje půjčovnu kompenzačních pomůcek dle prováděcího předpisu MŠMT**

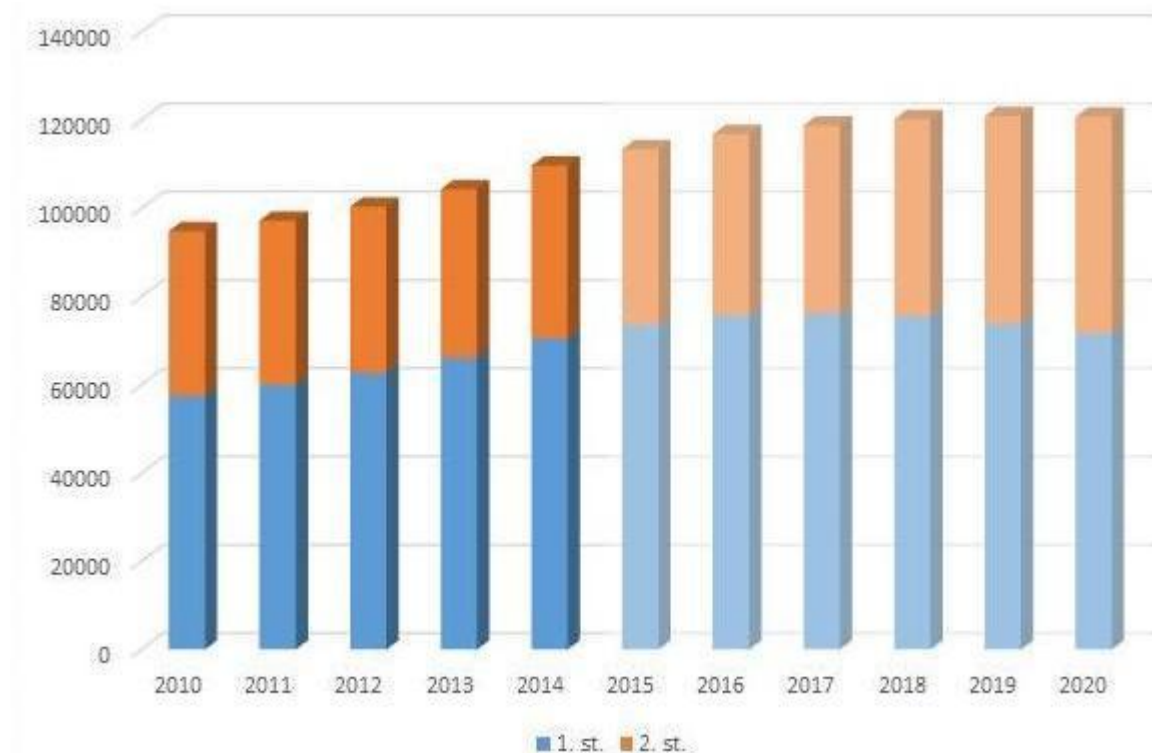
4.2 Základní vzdělávání

4.2.1 Vliv demografického vývoje na základní vzdělávání

Základní školy začaly ve školním roce 2014/2015 řešit stejný problém s kapacitou jako mateřské školy. Počet žáků na 1. stupni základních škol se bude nejvíce zvyšovat až do roku 2017, následně se tato populační vlna začne přesouvat na druhý stupeň. Potvrdil se tak předpoklad uvedený v minulém dlouhodobém záměru. Přes zvyšující se počet žáků ve věku 6–15 let jsou kapacity základních škol (evidované ve školském rejstříku) v republikovém

měřítku dostačující. To však nevylučuje, že na místní úrovni vznikne problém se zajištěním povinné školní docházky v oblastech, kde výstavba nových bytových komplexů nebyla doprovázena výstavbou nových základních, popř. mateřských škol. Právě v SK je nejtěživější situace především v okresech Praha-východ a Praha-západ, kde již nynější požadavky na přijetí žáků do základních škol převyšují jejich současné kapacity. Český vzdělávací systém se dlouhodobě potýká s vysokou mírou odkladů školní docházky. I přes opatření, která měla vysoký podíl odkladů snížit, se podíl dětí s odloženou povinnou školní docházkou snížil jen mírně. Podíl žáků starších než 6 let přijatých do 1. ročníku základních škol z celkové populace 7letých se ve školním roce 2014/2015 pohybuje kolem 19 %. Jak vyplývá z Výroční zprávy České školní inspekce (dále jen ČŠI), mezi důvody odložení povinné školní docházky převládají logopedické vady, dále nedostatečná adaptace a potíže se soustředěním. Častá je také kumulace uvedených obtíží. Jedním z opatření, které přispěje ke zlepšení současného stavu, bude zavedení jednotné diagnostiky k posuzování školní zralosti dítěte.

Vývoj počtu žáků v ZŠ do roku 2020 ve Středočeském kraji

(Zdroj: ČSÚ, zprac. ŠKS)

Počty základních škol, tříd a žáků ve školním roce 2011/2012 – 2014/2015

Školní rok	Školy ⁶			Třídy			Žáci		
	celkem	v tom		celkem	v tom		celkem	v tom	
		pro žáky bez SVP	pro žáky se SVP ⁷		pro žáky bez SVP	pro žáky se SVP		pro žáky bez SVP	pro žáky se SVP
2011/12	524	471	53	5 068	4 704	364	97 050	94 304	2 746
2012/13	524	472	52	5 090	4 735	355	100 278	97 568	2 710
2013/14	529	478	51	5 201	4 871	330	104 231	101 703	2 528
2014/15	536	485	51	5 397	5 072	325	109 563	107 032	2 531

(Zdroj: ČSÚ, zprac. ŠKS)

6) V jedné škole může být souběžně realizováno vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky bez speciálních vzdělávacích potřeb (SVP). Má-li škola alespoň jednu „běžnou“ třídu, je započítána mezi školy pro žáky bez SVP. 7) Včetně škol při zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy (tj. dětské domovy se školou a diagnostický ústav).

Podle statistických zjištění MŠMT probíhalo základní vzdělávání v SK v 529 školách. Většina základních škol byla zřizována obcemi (571 škol s 101 524 žáky), 3 základní školy zřizovala církev (147 žáků), 13 škol soukromí zřizovatelé (571 žáků) a 5 škol je zřízeno pro výkon ústavní a ochranné výchovy MŠMT (98 žáků). SK zřizoval 35 základních škol pro žáky se zdravotním postižením celkem pro 1 989 žáků.

4.2.2 Aktivita Středočeského kraje

Stejně jako je tomu u mateřských škol, také při řešení problémů s kapacitou základních škol nezůstává SK lhostejný. Z FROMu jsou poskytovány dotace především na modernizaci základních škol. V roce 2014 byly přiděleny dotace na rozvoj 10 základních škol v celkové částce 12 863 559 Kč. V roce 2015 je podporováno 12 základních škol v částce 26 856 929 Kč.

Také základní školy, stejně jako mateřské školy, mohou žádat o dotaci z **Fondu vzdělávání, sportu, volného času a primární prevence** na modernizaci nebo rekonstrukci. V roce 2014 a v roce 2015 byly schváleny dotace, uvedené v následující tabulce.

Žadatel	Okres	Název projektu	Výše dotace v Kč
Základní škola a Mateřská škola Dřísy	Praha - východ	Dokončení rekonstrukce dětského hřiště u ZŠ a MŠ Dřísy	211 000
Základní škola a mateřská škola Hořátev	Nymburk	Modernizace centra volnočasových aktivit ZŠ a MŠ Hořátev	120 000
Základní škola a mateřská škola J.A.Komenského v Novém Strašecí	Rakovník	Rekonstrukce podlahy v tělocvičně ZŠ Nové Strašecí	806 104
Základní škola a Mateřská škola Vinařice, okres Kladno	Kladno	Zdravá třída aneb vztahy se nekupují	44 200
Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora n. Vlt.	Příbram	Oprava povrchu parketové podlahy v tělocvičně ZŠ	58 900
ZŠ a MŠ, okres Praha-východ Senohraby,	Praha - východ	Podpora primární prevence v ZŠ Senohraby	15 000

Základní škola a Mateřská škola Mělnické Vtelnno, okres Mělník	Mělník	Keramická dílna	100 000
Základní škola a Mateřská škola Zaječov, okres Beroun, příspěvková organizace	Beroun	Realizace víceúčelového hřiště v areálu ZŠ a MŠ Zaječov	774 660
ZŠ a MŠ Cerhenice, okres Kolín příspěvková organizace	Kolín	Rekonstrukce hřiště u ZŠ v Cerhenicích	578 669
Celkem:			2 157 498

(Zdroj: ŠKS)

Také pro následující roky počítá SK s vyhlášením jednotlivých fondů, kterými podpoří modernizaci a polytechnické vzdělávání v základních školách. **Podpora polytechnického vzdělávání se zvláště v posledních letech jeví jako důležitý úkol** pro budoucí období, neboť na trhu práce chybí odborníci a řemeslníci z nejrůznějších technických oborů.

Cíl: Modernizace škol a podpora navyšování kapacit základních škol v návaznosti na demografický vývoj je významným prvkem politiky školství SK a zůstává jím i do budoucna.

4.2.3 Sledování a hodnocení kvality základního vzdělávání ve Středočeském kraji

Na základních školách začínají děti plnit povinnou školní docházku. Po ukončení pátého ročníku mohou žáci přejít na 8leté gymnázium nebo na konzervatoř. Ze sedmého ročníku mohou nastoupit do 6letého gymnázia. Závazným dokumentem pro vzdělávání je Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV), schválený MŠMT v roce 2004 (Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se vydává Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání č. j. 31 504/2004-22, ve znění pozdějších předpisů). V souladu s RVP ZV si školy vytvářejí své školní vzdělávací programy. Prostřednictvím ŠVP dochází k profilaci jednotlivých škol. Kromě toho nabízí základní školy svým žákům i celodenní výchovu a mimoškolní aktivity ve školních zařízeních.

Současný problém hodnocení výsledku v základním vzdělávání spočívá v tom, že na národní úrovni neexistuje komplexní systém pro ověřování výsledku žáků v uzlových bodech vzdělávací dráhy. Cíle formulované v RVP jsou velmi volné a umožňují tedy velké rozdíly. Kvalitu základního vzdělávání můžeme z pozice kraje sledovat pouze při zjišťování výsledků přijímacích zkoušek na střední školy.

4.3 Příklad propojení ZŠ a SŠ

Realizace projektu „Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem“ – CPTO

Cílem projektu byla investiční a metodická podpora přírodovědného a technického vzdělávání na ZŠ a SŠ ve SK. Projekt si kládł za cíl rozvinout spolupráci mezi ZŠ a SŠ k zatraktivnění

studia právě pro žáky základních škol, potenciální budoucí uchazeče o studium a zaměstnání v oborech, kde jich je nedostatek. Svými aktivitami se projekt snažil ovlivnit žádoucím směrem rozhodování žáků při volbě povolání a jejich následné snazší uplatnění na trhu práce. Žáci ZŠ se totiž při volbě povolání rozhodují spíše podle atraktivity zvolené profese, než podle potřeb trhu práce. Přírodovědné a technické vzdělávání není dostatečně atraktivní, aby vzbudilo zájem žáků, proto byla potřeba zapojit je do chodu středních škol s ukázkami toho, jak vzdělávání probíhá, co vše se budou učit a především, čemu se naučí. Další nedílnou součástí projektu byla potřeba provést právě žáky ZŠ reálným prostředím firem, aby si uvědomili, že současné technologie jsou již na takové úrovni, že i dělnické profese mohou být čisté a fungovat prostřednictvím počítačů, že ne vše je potřeba dělat pracně mechanicky, ale dokáží to za ně dělat stroje, pokud si je správně naprogramují.

Žáci základních škol byli do projektu zapojeni jednak v rámci povinné výuky, při níž využívali modernizované učebny středních škol za účelem zvýšení zájmu o technické a přírodovědné obory, ale také v rámci volnočasových aktivit v podobě nejrůznějších kroužků (kroužek robotiky, biologický kroužek, kroužek mechanizace, kroužek včelařství...). Jak již bylo zmíněno, zapojení žáků základních škol bylo velmi důležité z hlediska vyvolání zájmu o přírodovědné a technické vzdělávání v raném věku. Pedagogové základních škol se zúčastnili společně s žáky ZŠ výuky na střední škole (dále jen SŠ), absolvovali exkurze do odborných firem či stáže do SŠ. Jejich zapojení do projektu bylo velmi důležité, protože jsou to právě oni, kteří se žáky pracují, mají vliv na atraktivitu výuky a mohou tedy ovlivnit jejich volbu do budoucna. Po ukončení projektu CPTO bude SK i nadále podporovat myšlenku projektu a spolupráci mezi ZŠ a SŠ formou zájmových kroužků, dílen a rozšiřování technických oborů, neboť udržitelnost projektu je tři roky a i v následujících letech se budou dále využívat pořízené pomůcky.

4.3.1 Hlavní úkoly v oblasti základního vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

- 1. Je třeba věnovat náležitou pozornost technické výchově a praktickým dovednostem.**
- 2. Podporovat spolupráci základních škol se středními školami k zatraktivnění výuky a rozšiřování technických oborů pro další rozvoj vzdělávání i v rámci udržitelnosti projektu CPTO.**
- 3. Nenavyšovat počty přijímaných žáků do 1. ročníků na víceletá gymnázia.**
- 4. Podporovat ze Středočeského Fondu vzdělávání, sportu, volného času a primární prevence rozvoj manuálních dovedností formou kroužků a dílen.**
- 5. Zaměřit pozornost na snižování množství odkladů povinné školní docházky zvýšenou metodickou a řídicí činností vůči pedagogicko-psychologické poradně.**

6. **Modernizovat a zkvalitňovat poskytované služby pedagogicko-psychologických poraden včetně zřízení půjčovny kompenzačních pomůcek v rámci inkluze.**
7. **Podporovat záměr MŠMT při rozvoji a navyšování dostatečných kapacit z FROMU i prostřednictvím KAPu a MAPu v souvislosti s demografickým vývojem.**
8. **Podporovat ve spolupráci se Středočeským inovačním centrem (SIC) a dalšími subjekty identifikaci a další práci s talenty (nadanými žáky a studenty s dalším rozvojovým potenciálem).**

4.4 Střední vzdělávání

Střední školy poskytují vzdělávání absolventům základních škol, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání před ukončením povinné školní docházky, a kteří splnili při přijímacím řízení podmínky pro přijetí do střední školy. Střední školy poskytují střední vzdělávání v oborech vzdělání všeobecného charakteru (gymnaziální vzdělávání), všeobecně odborného (obory vzdělání lyceí) nebo odborného zaměření (odborné vzdělávání). Mohou také organizovat nástavbové studium pro osoby, které získaly střední vzdělání s výučním listem. Úspěšným ukončením příslušného vzdělávacího programu středního vzdělávání se dosahuje tří stupňů vzdělání: středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou.

V souladu s DZ ČR bude Středočeský kraj v nabídce oborů vzdělání pro přijímání žáků do středního vzdělávání nově ve větší míře než dosud přihlížet k uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. K tomu budou využitelné **dva základní principy**, které se zohlední při přijímání žáků zejména do oborů vzdělání s maturitní zkouškou:

- predikce trhu práce, která bude vytvořena společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen MPSV), ÚP a dalších sociálních partnerů (Svaz průmyslu a dopravy, Hospodářská komora, Agrární komora aj.),
- úprava financování středního vzdělávání tak, aby struktura financování středoškolských oborů vzdělání odrážela skutečný i předpokládaný stav zaměstnatelnosti jejich absolventů a objektivizovaná kritéria kvality střední školy.

Důraz bude kladen také na kvalitní všeobecné vzdělávání ve všech typech středních škol, které umožní orientaci ve světě a adaptaci absolventů na měnící se podmínky na trhu práce. S cílem dalšího zkvalitnění úrovně odborného vzdělávání budou školy dále prohlubovat spolupráci se zaměstnavateli a pobočkami ÚP, lépe plánovat a vyhodnocovat spolupráci při výuce žáků a studentů v reálném pracovním prostředí na pracovištích zaměstnavatelů, a to nejen v případech škol, jejichž vybavení neodpovídá aktuálním oborovým a technologickým

trendům. Školy budou v širším měřítku zajišťovat praktické vyučování v oborech odborného vzdělávání na pracovištích zaměstnavatelů.

4.4.1 Vliv demografického vývoje na střední vzdělávání

V současné době se střední školy, z hlediska počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků, ocitly na nejnižších hodnotách ve své historii. Ve školním roce 2014/2015 bylo přijato 9 263 žáků, v roce 2015/2016 bylo přijato celkem 11 444 žáků do denní formy vzdělávání, bez nástavbového a zkráceného studia. Na základě prognózy počtu přijímaných žáků do 1. ročníku SŠ je možné předpokládat, že se od školního roku 2016/2017 trend obrátí a dojde k pomalému navýšení v souvislosti s přechodem vyššího počtu žáků ze základních na střední školy.

4.4.2 Podpora středního odborného vzdělávání ve Středočeském kraji

Podporou středního odborného školství se SK zabývá dlouhodobě. Rozvíjí se spolupráce kraje se zaměstnavateli, Krajskou hospodářskou komorou Střední Čechy a ÚP. Kraj bude i nadále usilovat o změny v postojích a myšlení zaměstnavatelů. Učební obory se stanou atraktivnějšími, pokud se zaměstnavatelé budou ve vlastním zájmu podílet na zvyšování společenské prestiže řemesel, a to především propagací řemesel zaměřenou na žáky základních škol a jejich rodiče – medializací, exkurzemi, dny otevřených dveří, přednáškami, letáky. Kraj podporuje aktivní spolupráci zaměstnavatelů se středními školami (zajištění praxí žáků, pořádání vzdělávání učitelů odborných předmětů a učitelů odborného výcviku, spoluúčast při tvorbě rámcových vzdělávacích programů (dále jen RVP) **odborných** oborů, účast v komisích při závěrečných zkouškách, finanční podpora na modernizaci odborných učeben a dílen, prospěchová stipendia žákům, úhrada ubytování, pracovních oděvů a stravného žákům vybraných oborů, soutěže v odborných dovednostech, exkurze, ...).

4.4.3 Přímá finanční podpora z rozpočtu kraje

- pozitivní propagace řemesel spojená s prezentací zainteresovaných škol (propagace a inzerce v tisku a na internetových stránkách kraje, letáky a brožury pro žáky a rodiče distribuované do ZŠ) ve spolupráci se zaměstnavateli a školami, ve kterých budou učební obory podporovány, a dále se zřizovateli ZŠ;
- motivační příspěvek formou stipendia a odměny za výborné studijní výsledky; příp. příspěvek na ubytování, pracovní oděv či stravné u ohrožených oborů vzdělání, kde je nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce dlouhodobý;
- zajištění kurzů pro žáky vytipovaných oborů vzdělání, jejichž absolvováním by si rozšířili získané kvalifikační dovednosti (autoškola – řidičská oprávnění skupiny B, C, T, svářečské kurzy, řízení vozíků, ...);

- vzdělávání učitelů odborných předmětů a odborného výcviku, které bude probíhat ve spolupráci se zaměstnavateli a povede ke zvyšování kvality odborného vzdělávání ve škole a kariéernímu růstu učitelů;
- rekonstrukce a modernizace odborných učeben a dílen ve vybraných školách a modernizace jejich vybavení;
- krajem vyhlášené přehlídky a soutěže v odborných dovednostech žáků v podporovaných učebních oborech (na okresní a krajské úrovni); soutěže zaměřené na prezentaci škol;
- individuální potřeby škol při zajišťování a zvyšování atraktivnosti problémových oborů vzdělání (např. prezentace škol na výstavách a přehlídkách, organizování odborných soutěží, mezinárodní spolupráce škol, zajištění praxí ...),
- na kofinancování a předfinancování úspěšných projektů škol při čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů EU/EHP.

Na základě výsledku šetření NÚV mezi zaměstnavateli, které bylo zaměřeno na zjištění nedostatkových a současně perspektivních profesí na trhu práce, aktuální poptávky úřadu práce ve SK a úřadu práce v celé ČR a údajů ŠKS byly vytipovány obory vzdělávání s výučním listem (učební obory), příp. obory vzdělávání s výučním listem a maturitní zkouškou, u nichž panuje dlouhodobý nesoulad mezi nabídkou a poptávkou trhu práce, nebo které jsou přímo ohroženy úplným zmizením z pracovního trhu. Pro tyto obory byl vytvořen stipendijní program financovaný z rozpočtu SK. (viz odst. 4. 4. 9)

4.4.4 Oborová a vzdělanostní struktura středních škol a vyšších odborných škol

Zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel a současně zvyšování jejich odborné kvalifikace patří mezi důležité předpoklady pro uplatnění na trhu práce. Současně kvalita lidských zdrojů významným způsobem ovlivňuje rozvoj a prosperitu daného regionu. Při celkovém hodnocení je třeba brát v úvahu, že určitá část žáků SK dojíždí za středoškolským studiem do Prahy. Z velké části využívají nabídky studia maturitních oborů vzdělání, které vzdělávací soustava ve SK nenabízí nebo které jsou především z hlediska dojíždění pro žáky hůře dostupné.

4.4.5 Vývoj oborové struktury středních a vyšších odborných škol

Vzhledem k úpravě legislativy, kdy uchazeči o přijetí na střední školy měli nově možnost podat v 1. kole přijímacího řízení dvě přihlášky (tj. počet přihlášených neodpovídá počtu osob, ale počtu přihlášek a v počtu přijatých mohou být někteří uchazeči započítáni dvakrát), nelze sledovat vývoj počtu přihlášených a přijatých uchazečů. Následující tabulka nabízí pohled na vývoj vzdělanostní a oborové struktury středních a vyšších odborných škol zřizovaných SK, který zabezpečuje více než ze tří čtvrtin střední vzdělávání ve středočeském regionu. Údaje jsou prezentovány za všechny ročníky a bez rozlišení forem vzdělávání.

Oborová struktura středních a vyšších odborných škol zřizovaných SK (všechny formy vzdělávání) – počty žáků ve skupinách oborů vzdělání a podíly z celkového počtu žáků – ve školním roce 2012/2013 až 2014/2015

Skupina příbuzných oborů	2012/2013		2013/2014		2014/2015	
	Počet žáků a studentů	Podíl v %	Počet žáků a studentů	Podíl v %	Počet žáků a studentů	Podíl v %
Ekologie a ochrana životního prostředí	283	0,72	243	0,64	229	0,66
Informatické obory	707	1,80	886	2,32	901	2,58
Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	41	0,10	31	0,08	0	0,00
Strojírenství a strojírenská výroba	3001	7,63	2771	7,25	2607	7,47
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	2020	5,14	1934	5,06	1874	5,37
Technická chemie a chemie silikátů	35	0,09	33	0,09	16	0,05
Potravinářství a potravinářská chemie	707	1,80	718	1,88	740	2,12
Textilní výroba a oděvnictví	32	0,08	13	0,03	5	0,01
Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	0	0	0	0,00	0	0,00
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	662	1,68	558	1,46	508	1,46
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	0	0	0	0,00	0	0,00
Stavebnictví, geodézie a kartografie	1787	4,54	1586	4,15	1377	3,95
Doprava a spoje	180	0,46	169	0,44	144	0,41
Speciální a interdisciplinární obory	698	1,77	723	1,89	626	1,79
Zemědělství a lesnictví	2156	5,48	2218	5,80	1960	5,62
Veterinářství a veterinární prevence	127	0,32	160	0,42	192	0,55
Zdravotnictví	1536	3,91	1462	3,82	1284	3,68
Filozofie a teologie	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ekonomika a administrativa	3041	7,73	2702	7,07	2433	6,98
Podnikání v oborech, odvětví	2043	5,19	2008	5,25	848	2,43
Gastronomie, hotelnictví a turismus	3155	8,02	2958	7,73	2801	8,03
Obchod	859	2,18	785	2,05	722	2,07
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	817	2,08	765	2,00	589	1,69
Osobní a provozní služby	653	1,66	628	1,64	597	1,71
Publicistika, knihovnictví a informatika	38	0,10	51	0,13	54	0,15
Pedagogika, učitelství a sociální péče	1437	3,65	1561	4,08	1044	2,99
Obecně odborná příprava	1815	4,61	1768	4,62	1710	4,90
Obecná příprava	11262	28,63	11278	29,49	11365	32,58
Umění a užité umění	241	0,61	233	0,61	254	0,73
Celkem	39333	100,0	38242	100,0	34880	100,0

4.4.6 Strategie dalšího rozvoje sítě středních škol

Středočeský kraj

- nebude navyšovat počty přijímaných žáků do 1. ročníků na víceletá gymnázia,
- nebude podporovat navyšování kapacity 6 a 8letých gymnázií,
- bude uvádět do souladu strukturu oborů vzdělání s potřebami zaměstnavatelů, podporovat obory vzdělání požadované zaměstnavateli a naopak tlumit obory, o které ze strany zaměstnavatelů není zájem,
- podle potřeby otevírat nové obory vzdělání vzhledem k dlouhodobému uplatnění na trhu práce,
- nebude podporovat zvyšování kapacit v oborech vzdělání s výjimkou oborů vzdělání přírodovědného a technického zaměření.

4.4.7 Hodnocení žáků na konci vzdělávacích etap středního vzdělávání a zlepšování připravenosti absolventů pro praxi

SK bude i nadále klást důraz na kvalitu vzdělávání tak, aby se zvyšovala úspěšnost výstupního hodnocení žáků při ukončování studia:

- systémovou podporou spočívající zejména ve zkvalitnění DVPP,
- moderní vybavení škol,
- nastavením systému hodnocení škol.

4.4.8 Maturitní zkouška

MŠMT připravuje v následujícím období reformu maturitní zkoušky v následujících oblastech:

- společná část maturitní zkoušky bude obsahovat tři povinné předměty: český jazyk a literatura, cizí jazyk a matematika (s výjimkou oborů vzdělání, kde RVP neobsahuje dostatečný počet vyučovacích hodin matematiky),
- dojde ke sjednocení hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury a cizích jazyků ve společné části maturitní zkoušky tak, že všechny písemné práce budou anonymně hodnotit externí hodnotitelé (na základě smlouvy s CZVV),
- bude zavedeno elektronické testování (CBT), které umožní ověřit požadovaný rozsah vědomostí a dovedností při zachování dosavadních parametrů bezpečnosti a srovnatelnosti,
- do společné části maturitní zkoušky budou integrovány nepovinné zkoušky z předmětů cizí jazyk a matematika v rozšiřující úrovni obtížnosti, jejich absolvování

může být důležitým předpokladem pro úspěšné zvládnutí přijímacího řízení na vysoké školy.

Cíl: SK bude v následujících letech podporovat intenzivní přípravu škol na náběh nové podoby maturitní zkoušky.

4.4.9 Závěrečná zkouška s výučním listem

Ve školním roce 2014/2015 bylo zavedeno jednotné zadání učňovských zkoušek pro obory vzdělání s výučním listem, které proběhlo na všech středních školách ve SK. I nadále bude podporována role odborníka z praxe a spolupráce se zaměstnavateli.

4.4.10 Stipendijní program

V rámci zatraktivnění některých oborů mají žáci 1. ročníku podle Radou kraje schváleného „Záměru strategie podpory odborného vzdělávání ve Středočeském kraji“ (usnesení č. 052-36/2009/RK ze dne 19. 10. 2009) nárok na měsíční stipendium ve výši 300 Kč, žáci 2. ročníku na stipendium ve výši 400 Kč a žáci 3. a 4. ročníku mohou získat odměnu ve výši 500 Kč měsíčně. Stipendijní program nabíhal postupně, byl zahájen ve školním roce 2010/2011, kdy bylo měsíční stipendium určeno pouze žákům 1. ročníku, ve školním roce 2011/2012 bylo určeno žákům 1. a 2. ročníku, od následujícího školního roku 2012/2013 se již vztahuje na všechny žáky podporovaných oborů vzdělání. Stipendium mohou obdržet pouze žáci, kteří splní předem stanovená kritéria (veškerá jejich absence ve škole bude řádně omluvena a jejich chování bude bezproblémové – hodnocení chování bude odpovídat stupni „velmi dobré“). Součástí stipendijního programu je i poskytnutí jednorázové pololetní odměny v případě, že žák získá na vysvědčení vyznamenání. Pro žáky 1. ročníku je stanovena odměna ve výši 1 000 Kč, 2. ročníku 2 000 Kč, 3. a 4. ročníku 3 000 Kč. Nárok na odměnu za výborné studijní výsledky, je navíc podmíněn kritérii uvedenými v předchozím odstavci.

Stipendijní program se ve SK osvědčil, a proto se v něm bude i nadále pokračovat. Seznam podporovaných oborů vzdělání je otevřený a podle potřeb trhu práce se bude upravovat a aktualizovat.

Seznam oborů vzdělání podporovaných Středočeským krajem:

<u>Podporované obory vzdělání (2015/2016)</u>	<u>Kód</u>
1. Autolakýrník	23-61-H/01
2. Elektrikář - silnoproud	26-51-H/02
3. Elektrikář	26-51-H/01
4. Elektromechanik pro zařízení a přístroje	26-52-H/01
5. Elektrotechnické a strojně montážní práce	26-51-E/01
6. Instalatér	36-52-H/01
7. Karosář	23-55-H/02
8. Klempíř	23-55-H/01

9. Klempířské práce ve stavebnictví	36-55-E/01
10. Kominík	36-56-H/01
11. Lesní mechanizátor	41-56-H/01
12. Letecký mechanik	23-45-L/02
13. Malíř a lakýrník	39-41-H/01
14. Malířské a natěračské práce	36-57-E/01
15. Mechanik seřizovač	23-45-L/01
16. Mechanik strojů a zařízení	23-44-L/01
17. Nástrojař	23-52-H/01
18. Obráběč kovů	23-56-H/01
19. Opravář zemědělských strojů	41-55-H/01
20. Opravářské práce	41-55-E/01
21. Ošetřovatel	53-41-H/01
22. Pekař	29-53-H/01
23. Pokrývač	36-69-H/01
24. Potravinářská výroba	29-51-E/01
25. Řezník - uzenář	29-56-H/01
26. Strojírenské práce	23-51-E/01
27. Strojní mechanik	23-51-H/01
28. Tesař	36-64-H/01
29. Tesařské práce	36-64-E/01
30. Zahradnické práce	41-52-E/01
31. Zahradník	41-52-H/01
32. Zednické práce	36-67-E/01
33. Zedník	36-67-H/01
34. Zemědělec - farmář	41-51-H/01
35. Zemědělské práce	41-51-E/01

4.4.11 Nástavbové studium

Nástavbové studium hraje v systému středního vzdělávání důležitou roli, neboť umožňuje absolventům s výučním listem získat úplné střední vzdělání. Ve SK zajišťovalo nástavbové studium 43 středních škol, z toho 34 škol denní formou vzdělávání. V jiných formách vzdělávání bylo možné studovat také ve 29 školách.

4.4.12 Hlavní úkoly v oblasti středního vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

1. **Zajistit udržitelnost projektu CPTO.**
2. **Podporovat vyšší podíl praktického vyučování a odborné praxe na pracovištích zaměstnavatelů a zároveň sociální partnerství škol a zaměstnavatelů.**
3. **Nenavyšovat počty dětí v gymnáziích.**
4. **Podporovat zavedení povinné přijímací zkoušky pro přijímání žáků do oborů středního vzdělání s maturitou.**
5. **V návaznosti na potřeby trhu práce provést analýzu vzdělávacích oborů a v případě potřeby je optimalizovat.**

6. **Systémově řešit problematiku nedostatku řidičů z povolání.**
7. **Zpracovat KAP a v souvislosti s tím spolupracovat se všemi zřizovateli škol a dalšími aktéry ovlivňujícími vzdělávání v kraji.**
8. **Zřídít půjčovny kompenzačních pomůcek v rámci inkluze.**
9. **Podporovat ve spolupráci se Středočeským inovačním centrem (dále jen SIC) a dalšími subjekty identifikaci a další práci s talenty (nadanými) žáky a studenty s dalším rozvojovým potenciálem.**

4.5 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studenta získané ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Vyšší odborné školy (dále jen VOŠ) nabízejí studium absolventům středních škol, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou a kteří při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí. Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem. Ve SK působilo v roce 2014/2015 celkem 20 VOŠ, u 15 z nich byl zřizovatelem SK. Každá krajem zřizovaná VOŠ je zařazena v právním subjektu se střední školou.

Denní forma vzdělávání probíhá ve všech 20 VOŠ, dálkovou nebo kombinovanou formu vzdělávání nabízí 11 vyšších odborných škol. Denní studium navštěvovalo 1 457 studentů, dálkové a kombinované studium 1 103 studentů. Celkový počet vzdělávaných ve vyšších odborných školách meziročně klesl o 199 studentů, což znamená o 7,2 %. V souvislosti s dalším postupujícím demografickým propadem v této věkové skupině lze předpokládat, že na danou situaci budou nuceni zřizovatelé reagovat. SK s počtem 20 vyšších odborných škol zůstává na 2. místě stejně jako v minulých letech za hl. m. Prahou (40 škol). V oblasti terciárního vzdělávání je situace obdobná jako ve středním vzdělávání. I zde funguje Praha do značné míry jako spádové vzdělávací centrum pro střední Čechy. Nabídky terciárního vzdělávání pražských vyšších odborných škol využívají studenti ze všech krajů ČR.

4.5.1 Spolupráce s vysokými školami a výuka bakalářských studijních programů na vyšších odborných školách

Některé středočeské VOŠ pokračují ve spolupráci s vybranými vysokými školami a ve výuce bakalářských studijních programů.

Na České zahradnické akademii Mělník – střední škole, a vyšší odborné škole, Na Polabí 411 je vyučován bakalářský obor vzdělání Zahradní a krajinářská úprava. Výuka (první ročník v Praze, druhý a třetí ročník v Mělníku) probíhá ve spolupráci s Fakultou agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity v Praze. Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola, Benešov, Mendelova 131 je nadále cvičnou školou České zemědělské univerzity v Praze. Na škole probíhají stáže a státnicové výstupy studentů Institutu vzdělávání a poradenství ČZU v Praze. Dále pokračuje spolupráce se Zemědělskou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Školy se podílí na přípravě společných projektů. Ve školním roce 2013/2014 byla zahájena výuka nového studijního

programu Mechanizace v zemědělství v oboru Agropodnikání. Tento vzdělávací program byl zpracován ve spolupráci se společností AGROTEC Group, která je součástí společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a za jejíž podpory byla škola vybavena nejmodernější zemědělskou technikou. Vyvrcholením spolupráce s výše uvedenými společnostmi je otevření Centra zemědělské mechanizace. Studenti školy mohou provádět praxe na špičkových pracovištích společností AGROTEC a AGRI CS v rámci celé ČR. Cílem je připravit do praxe vysoce kvalifikované odborníky pro celou oblast zemědělské výroby na pozicích obchodníků se zemědělskou technikou, mechaniků zemědělských strojů a mechanizátorů.

Střední škola letecké a výpočetní techniky, Odolena Voda, U Letiště 370 pokračuje ve spolupráci s Ústavem letecké dopravy Fakulty dopravní ČVUT Praha. Škola zajišťuje praktický výcvik studentů 1. a 4. ročníků bakalářského studijního programu *Technologie údržby letadel*. Ve středisku praktického vyučování školy prošlo praktickou výukou 20 žáků. Počet žáků tohoto oboru v porovnání s loňským rokem klesl. Pokles je způsoben změnou studijního programu, kdy si žáci musí hradit výuku praxe sami a její absolvování není již povinnou částí studijního programu. Pokračuje spolupráce Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické, Příbram I, Jiráskovy sady 113 s Vysokou školou zdravotnictva a sociální práce sv. Alžbety, n. o., Bratislava, na které jsou vyučovány bakalářský a magisterský studijní program *Ošetřovatelství*. Na výuce obou programů se podílí pedagogové krajské školy. Ve Vyšší odborné škole a Střední odborné škole, Březnice, Rožmitálská 340 funguje konzultační středisko Fakulty životního prostředí ČZU Praha a na základě uzavřené dohody se zde formou kombinovaného studia realizuje výuka bakalářského oboru *Územní technická a správní služba*.

Cíl: SK podporuje zachování a další rozvoj vyšších odborných škol jako nedílnou součást terciálního vzdělávání v souladu s dalším vývojem vyššího odborného vzdělávání.

4.5.2 Hlavní úkoly v oblasti vyššího odborného vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

- 1. Do struktury oborů VOŠ může být nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude nahrazovat jiný aktivní obor vzdělání o stejné kapacitě.**
- 2. Do struktury oborů vzdělání poskytujících vyšší odborné vzdělání ve VOŠ může být nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce a podpořen odůvodněným stanoviskem zástupce sociálních partnerů (Svazu průmyslu a dopravy Hospodářské komory, Agrární komory). Při optimalizaci kapacit oborů vzdělání vyššího odborného vzdělávání bude utlumen obor, jehož absolventi vykazují výrazně vyšší míru nezaměstnanosti, než je průměr kraje.**
- 3. V oborech vzdělání, které mají unikátní obsah nebo jsou jedinečné v rámci kraje nebo jejichž oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí**

potřeb trhu práce, jejichž seznam byl dohodnut společně MŠMT a Asociací krajů (např. obory vzdělání z oblasti rybářství, vinařství, obory ze skupiny oborů 82 Umění a užité umění), zahrne kraj do podkladů pro vydání stanoviska k zařazení uvedeného oboru vzdělání do struktury oborů vzdělání ve VOŠ nebo konzervatoři odůvodněný souhlas Asociace krajů.

4. Nový akreditovaný vzdělávací program oboru vyššího odborného vzdělávání do vzdělávací nabídky VOŠ může být zapsán do rejstříku pouze v případě, že vzdělávací program by měl v daném regionu ojedinělý charakter a jehož koncepce by vznikla na základě projevené dlouhodobé společenské potřeby příslušně vzdělaných odborníků na trhu práce.

Uvedená kritéria vycházejí z DZ ČR a vztahují se na všechny formy vyššího odborného vzdělávání.

4.6 Základní umělecké a jazykové vzdělávání

4.6.1 Základní umělecké školy

Základní umělecké školství je významnou součástí vzdělávacího systému a ve většině obcí se se svojí činností stává nedílnou součástí kulturního života. Síť základních uměleckých škol (dále jen ZUŠ) je ve SK dlouhodobě stabilizovaná. Na území kraje působí již 57 základních uměleckých škol, tři jsou součástí základních a mateřských škol zřizovaných obcemi. Ve školním roce 2014/2015 je navštěvovalo celkem 27 709 žáků (nárůst o 179 žáků oproti školnímu roku 2013/2014) a 318 dospělých, z nichž bylo žáky nebo studenty středních, vyšších odborných či vysokých škol (denní formy vzdělávání) 128 osob. K zajištění lepší dostupnosti uměleckého vzdělávání, především pro děti a mládež z menších obcí, je síť ZUŠ rozšířena prostřednictvím dalších míst poskytujících umělecké vzdělávání (215 poboček).

Většina škol je zřizována obcemi (35 škol, 16 601 žáků), 18 škol s počtem žáků 9 886 zřizuje kraj, 4 školy s 1 222 žáky jsou soukromé. V porovnání s předcházejícím školním rokem se počet žáků v průměru zvýšil o 0,7 %. Struktura žáků ZUŠ podle uměleckých oborů se příliš nelišila od průměrného rozložení žáků v oborech při celorepublikovém porovnání. Nejvíce žáků navštěvovalo hudební obor 61,3 %, výtvarný obor zvolilo 20 % žáků, taneční obor 12 % žáků. Nejméně žáků se vzdělávalo v oboru literárně-dramatickém (4,0 %). Část žáků navštěvovalo více oborů. V tom případě jsou započítáni vícekrát. Individuální nebo skupinovou výuku v hudebním oboru navštěvovalo 16 976 žáků (nárůst o 0,7 %), kolektivní 579 žáků (pokles o 14 %). Počet žáků se mírně snížil v oboru literárně-dramatickém a v kolektivní výuce hudební.

Počet žáků v ZUŠ ve Středočeském kraji

Školní rok	Počet žáků celkem	Z toho obor Taneční	Výtvarný	Literárně dramatický	Hudební individuální	Hudební kolektivní
2011/12	26 074	3 230	5 445	1 032	15 490	877
2012/13	27 094	3 304	5 616	1 065	16 302	807
2013/14	27 520	3 370	5 637	1 145	16 689	679
2014/15	27 709	3 373	5 674	1 107	16 976	579

(Zdroj: ŠKS)

ZUŠ i nadále organizovaly množství koncertů, divadelních a tanečních představení, výstav i festivalů, jejichž prostřednictvím prezentovaly svoji práci v regionech i v zahraničí.

Cíl: Rozšiřování kapacit bude SK podporovat pouze u již existujících ZUŠ, neboť v současné době je kapacita dostačující a případné odůvodněné změny kapacit se budou realizovat výhradně v návaznosti a v kontextu s demografickým vývojem.

4.6.2 Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky

Ve SK poskytovaly podle školského zákona jazykové vzdělávání tři školy zřizované SK (Obchodní akademie, Střední pedagogická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Beroun, U Stadionu 486; Obchodní akademie, Vyšší odborná škola ekonomická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Mladá Boleslav, T. G. Masaryka 14 a Hotelová škola, Vyšší odborná škola hotelnictví a turismu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Poděbrady, Komenského 156/III) a jedna soukromá střední škola (Vyšší odborná škola, střední škola, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky a základní škola MILLS, s.r.o., Čelákovice, náměstí 5. května 2).

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky poskytovaly podle školského zákona za úplatu jazykové vzdělávání k osvojení základů jazyka v základních kurzech, k prohloubení a rozšíření znalostí jazyka ve středních kurzech a ke státním jazykovým zkouškám v přípravných kurzech. Dále nabízely konverzační a speciální kurzy. Výuka probíhala v 23 kurzech (14 základních, 3 středních a 6 přípravných ke státním jazykovým zkouškám). Celkem je navštěvovalo 184 žáků (2012/2013 – 177 žáků). Státní jazykovou zkoušku v předcházejícím školním roce složilo 35 osob, o rok dříve 50 osob. Největší zájem byl stále o anglický jazyk. Jazykové školy organizovaly pro osoby s ukončeným středním vzděláním s maturitní zkouškou nebo s vyšším odborným vzděláním jednoleté kurzy cizích jazyků v denním studiu. Jednoleté jazykové kurzy absolvovalo celkem 143 žáků, o rok dříve 216 žáků, všichni studovali anglický jazyk. Vzhledem k tomu, že jazykové vzdělávání plně zabezpečuje potřeby, nebude kraj v následujícím období podporovat vznik nových jazykových škol.

Cíl: S ohledem k rozvoji vzdělanosti je třeba nadále podporovat výuku cizích jazyků.

4.6.3 Jazykové vzdělávání v regionálním školství

Podpora zvyšování úrovně cizojazyčného vzdělávání ve středočeských školách je jedním ze strategických záměrů stanovených v DZ SK. SK zajišťuje prostřednictvím VISKU, jehož je zřizovatelem, širokou nabídku jazykového vzdělávání pro pedagogické pracovníky. Pro učitele cizích jazyků jsou standardně pořádány metodické a didaktické kurzy a semináře, pro ostatní zájemce z řad pedagogických pracovníků jazykové kurzy. Důraz je kladen zejména na **anglický jazyk**, ale rozšiřuje se nabídka programů i pro německý jazyk.

Vzhledem k potřebě zlepšit kvalifikační strukturu učitelů cizích jazyků v kraji VISK připravil a realizoval kvalifikační didakticko-metodický kurz anglického jazyka pro nekvalifikované učitele. Intenzivně se připravuje analogický didakticko-metodický kurz pro učitele španělského jazyka. Do nabídky bude zařazen od září 2016.

V rámci projektové činnosti VISK nabídl několik celokrajských projektů OPVK na podporu zlepšení výuky cizích jazyků, zejména angličtiny („Učitelská angličtina“, „Rozšíření výuky anglického jazyka na základních školách Středočeského kraje programem Super-Nature“, „Manažerská angličtina“). Přehled projektů je uveden v tabulce v kapitole 2.1.4. Těchto projektů se ve sledovaném období zúčastnily stovky pedagogických pracovníků. Velmi úspěšně probíhala a i nadále je ve vzdělávací nabídce série e-learningových kurzů akreditovaných ve spolupráci s Britskou radou.

V rámci podpory rozvoje výuky cizích jazyků VISK intenzivně spolupracuje s OŠMS při přípravě a realizaci mezinárodních seminářů v rámci regionální spolupráce zahraničních regionů se SK. Pokračuje také v distribuci elektronických newsletterů v česko-anglické mutaci na vybrané školy. V roce 2015 VISK získal grant State Departmentu USA v oblasti podpory výuky anglického jazyka a digitálního vzdělávání a zahájil jeho realizaci, která bude zakončena v roce 2016/2017.

Ve všech středních školách s maturitními obory i na některých vyšších odborných školách byla zavedena výuka dalšího cizího jazyka, takže žáci studují souběžně dva cizí jazyky. V některých školách probíhá výuka vybraných předmětů v cizím jazyce. Kraj bude i nadále podporovat výuku vybraných předmětů v cizím jazyce. Ke zlepšení jazykových dovedností žáků základních škol v anglickém jazyce by měl přispět projekt Eskalátor společnosti www.scio.cz, s. r. o., zaměřený na měření výsledků žáků 4. – 9. ročníků základních škol v anglickém jazyce a čtenářských dovednostech a následně na jejich individuální rozvoj prostřednictvím on-line dostupných výukových činností. Projekt je spolufinancován z ESF a státního rozpočtu a je realizován pouze ve SK. Projekt běží v režimu povinné udržitelnosti.

4.6.4 Hlavní úkoly základního uměleckého a jazykového vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

1. Síť ZUŠ je v současné době postačující, navyšování kapacit u stávajících subjektů bude SK podporovat pouze v odůvodněných případech v návaznosti na demografický vývoj.
2. S ohledem k rozvoji vzdělanosti je třeba nadále podporovat intenzivní výuku cizích jazyků.

4.7 Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, školská poradenská zařízení a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči

Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy zajišťují náhradní výchovnou péči nezletilým osobám, zpravidla dětem ve věku od 3 do 18 let (případně zletilým osobám do 19 let). K zařazení dítěte do školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy dochází na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy mohou zůstat i osoby starší, pokud se připravují na budoucí povolání, a to až do věku 26 let. Školskými zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy jsou: dětský domov, dětský domov se školou, výchovný ústav a diagnostický ústav. Školskými zařízeními pro preventivně výchovnou péči jsou: diagnostický ústav a středisko výchovné péče.

4.7.1 Dětské domovy

Dětské domovy zajišťují péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální, pečují o děti podle jejich individuálních potřeb. Do dětských domovů jsou umisťovány děti zpravidla ve věku od 3 do 18 let. Vzdělávání jim poskytují školy, které nejsou součástí dětských domovů. Aktuálním úkolem je především zvyšování kvality v zařízeních ústavní výchovy a ochranné výchovy. V roce 2014 probíhala intenzivní příprava standardů kvality péče a v roce 2015 byly MŠMT schváleny Standardy kvality péče pro zařízení ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči v podobě metodického pokynu. Ředitelé jednotlivých organizací byli upozorněni na tento metodický pokyn s tím, že pro ně vyplývá povinnost řídit se uvedeným metodickým pokynem. Průběžně je s jednotlivými řediteli konzultováno zavádění těchto Standardů do režimu domova s tím, že pro ně vyplývá povinnost řídit se uvedeným metodickým pokynem. Průběžně je s jednotlivými řediteli konzultováno zavádění těchto Standardů do režimu domova. SK zřizuje 11 samostatných dětských domovů, další 3 jsou integrovány pod stejným ředitelstvím se školami samostatně

zřízenými pro děti a žáky se zdravotním postižením. Dva dětské domovy zřizoval soukromý subjekt, po jednom MŠMT a církev.

Dětské domovy – školní rok 2010/11 až 2014/15 (k 31.10.)

Školní rok	Počet	Lůžková kapacita	Počet dětí	Z toho ve věku		
				Předškolním	Povinné školní docházky	Po ukončení povinné školní docházky
2010/11	17	572	477	51	309	117
2011/12	17	572	464	48	286	130
2012/13	17	572	479	45	311	123
2013/14	17	572	457	50	276	131
2014/15	17	572	474	50	284	140

(Zdroj: ŠKS)

Meziročně počet dětí ve středočeských dětských domovech mírně vzrostl. V dětských domovech pracovalo celkem 278 odborných pracovníků, tj. 256,3 pracovních úvazků. Během předcházejícího školního roku bylo do dětských domovů nově přijato 127 dětí, 97 dětí domovy opustilo. Většina dětí byla propuštěna trvale (81), 20 dětí se podařilo umístit do pěstounské péče, která je formou státem řízené a kontrolované náhradní rodinné výchovy, 4 děti byly ubytovány mimo zařízení.

Cíl: SK v souladu s Dlouhodobým záměrem MŠMT dlouhodobě podporuje snižování počtu dětí v dětských domovech, ústavních zařízeních a preferuje především náhradní rodinnou péči.

4.7.2 Školská poradenská zařízení

Poradenské služby ve školách a školských poradenských zařízeních jsou poskytovány dětem, žákům a studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Školská poradenská zařízení poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Zajišťují informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost. V současné době hrají důležitou a nezastupitelnou roli při zavádění a podpoře společného vzdělávání. V základních, středních a vyšších odborných školách jsou poradenské služby poskytovány školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem. Kraj bude spolupracovat při vytváření podmínek pro činnost školních speciálních pedagogů a školních psychologů ve školách. Dále bude napomáhat při přibližování služeb školských poradenských zařízení klientům. Prevence rizikového chování na školách je řešena v kapitole 5.2.

Cíl: Poskytovat poradenské služby ke zkvalitnění sociálního klimatu ve školách, integrace vzdělávací, informační a poradenské složky kariérového poradenství a posílení primárně preventivních činností. Napomáhat při realizaci společného vzdělávání jak rodičům, tak jednotlivým školám.

Ve SK tuto službu poskytuje Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, speciálně pedagogická centra zřízená při základních a středních školách a školská poradenská zařízení zřizovaná jinými subjekty.

4.7.3 Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje

V regionu funguje Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje se sídlem Jaselská 826 v Kolíně (dále PPP SK), která vznikla jako nástupnická organizace k 1. 1. 2005 sloučených 12 krajských pedagogicko-psychologických poraden (dále jen PPP), které jsou dnes jejími odloučenými pracovišti. Místa poskytovaných služeb jsou v současné době ve SK celkem na 12 pracovištích: Benešov a Vlašim (jedna organizační jednotka), Hořovice, Kladno, Kolín a Český Brod (jedna organizační jednotka), Králův Dvůr, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Příbram, Rakovník, Praha-východ (dříve Říčany) a Strančice. Posledně jmenované bylo zřízeno v souvislosti se zrušením pracoviště Praha-západ, k němuž došlo z podnětu zřizovatele k 1. 1. 2012. Ve školním roce 2014/2015 byla poradenská péče poskytnuta celkem 16 212 klientům.

Poradna zajišťuje koordinovaný systém poradenství, jednotné metodické vedení a kvalitní poskytování odborných poradenských služeb v celém regionu. Významný díl realizovaných poradenských činností představuje individuální, skupinová, jednorázová nebo dlouhodobější práce s klienty navazující na základní diagnostické vyšetření. Z hlediska charakteru vyšetření převažovala individuální případová práce. Důležitou úlohu v činnosti poradny zauímají odborné sekce, které jsou metodickým zázemím pro odbornou činnost poradny. Jedná se o pracovní uskupení, do kterých jednotlivá pracoviště delegují své zástupce dle příslušných odborných specializací. Činnost odborných sekcí je zaměřena na diagnostiku, psychologickou intervenci – psychoterapii, společné vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, péči o mimořádně nadané žáky, na pomoc klientům s poruchami autistického spektra, speciálně pedagogickou intervencí – reedukací, kariérové poradenství, prevenci sociálně patologických jevů a na tvorbu projektů a grantů. Nejčastěji je řešena problematika výukových obtíží na 1. stupni ZŠ (5 739 klientů, tj. 35 %). Dále je to problematika školní zralosti předškolních dětí (minimálně 3 456 klientů, tj. 21 %) a výukových obtíží žáků na 2. stupni ZŠ (2 256 klientů, tj. 14 %); následuje problematika výukových obtíží studentů SŠ (1 092 klientů, tj. 7 %), výchovných problémů žáků 1. stupně ZŠ (1 044 klientů, tj. 6 %) a profesní orientace u žáků vystupujících z 9. tříd. ZŠ (569 klientů, tj. 4 %). Z hlediska důvodu návštěvy poradny celkově dominuje diagnostika a poradenství při výukových obtížích (9 098 klientů, tj. 56 %) a připravenosti na zahájení školní docházky (3 524 klientů, tj. 22 %), následuje řešení výchovných problémů a volba vzdělávací cesty.

4.7.4 Práce Pedagogicko-psychologické poradny Středočeského kraje s mimořádně nadanými dětmi

Cílená pozornost je věnována i problematice péče o mimořádně nadané děti, žáky a studenty. Smyslem působení koordinátorů - speciálních pedagogů - je zajistit jednotný postup při identifikaci a diagnostice kognitivního nadání, adekvátní následné péči a podpoře mimořádně nadaných dětí a žáků. K datu 31. 08. 2014 je v evidenci poradny celkem 217 mimořádně nadaných dětí a žáků, ve školním roce 2013/2014 byla poskytnuta odborná péče 76 klientům. Ve sledovaném období pokračovala činnost odborné sekce zaměřené na péči o mimořádně nadané děti a žáky, jejímiž členy jsou odborní pracovníci z jednotlivých pracovišť PPP SK. V současné době jsou na každém pracovišti PPP SK minimálně dva proškolení odborní pracovníci, kteří jsou zaměřeni na diagnostiku mimořádného nadání i následnou intervenční péči. Všechna pracoviště PPP SK poskytují komplexní diagnostiku mimořádného nadání, na vyšetření se podílí psycholog i speciální pedagog.

4.7.5 Logopedická péče

Koordinátor logopedické péče pro SK působí ve speciálně pedagogickém centru, jehož činnost vykonává právnická osoba Základní škola, Mnichovo Hradiště, Švermova 380. Jeho úkolem je zejména podporovat přístup k logopedickým službám ve školství Středočeského kraje a podílet se na jejich zkvalitňování zejména koordinací logopedické péče realizovanou pracovníky speciálně pedagogických center a pedagogickými pracovníky škol.

4.7.6 Speciálně pedagogická centra

Školské služby poskytovala ve školním roce 2014/2015 speciálně pedagogická centra (dále jen SPC) různých zřizovatelů na 18 místech SK.

Počet klientů SPC

Školní rok	Klienti								
	Celkem	Z celku podle postižení							
		mentální	sluchové	zrakové	vady řeči	tělesné	s více vadami	autisté	ostatní
2011/12	2 779	880	24	2	750	68	494	90	471
2012/13	3 747	1 126	27	6	819	79	634	107	945
2013/14	4 330	1 363	41	14	739	80	693	135	1 265
2014/15	4 989	1 272	43	9	837	98	880	462	1 388

(Zdroj: ŠKS)

Odbornou pomoc zajišťovalo klientům speciálně pedagogických center 77 odborných pracovníků, z toho přepočtení na plně zaměstnané 38,3 úvazku.

Rozšiřování kapacit bude SK kraj podporovat výhradně v návaznosti a v kontextu s demografickým vývojem.

4.7.7 Hlavní úkoly v oblasti školských poradenských zařízení pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

- 1. Zaměřit pozornost na snižování množství odkladů povinné školní docházky zvýšenou metodickou a řídicí činností vůči pedagogicko-psychologické poradně.**
- 2. Intenzivní úsilí věnovat přípravě poradenských pracovníků na změny v souvislosti s novelou a jejich zavádění do praxe.**
- 3. Zvýšenou pozornost zaměřit na podporu a metodické vedení pedagogických pracovníků škol při realizaci společného vzdělávání.**
- 4. Podporovat zlepšení činnosti oblastních metodiků prevence v Pedagogicko-psychologické poradně Středočeského kraje na 12 dislokovaných pracovištích.**
- 5. V rámci podpory inkluze zřídit v Pedagogicko-psychologické poradně Středočeského kraje půjčovnu kompenzačních pomůcek dle prováděcího předpisu MŠMT.**
- 6. Středočeský kraj považuje vzhledem k vývoji této problematiky sítě dětských domovů za zcela postačující, nebude tedy navyšovat kapacity v těchto zařízeních.**
- 7. Středočeský kraj se zaměří především na kvalitu poskytované péče podle Standardů kvality péče pro zařízení ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči a zlepšení materiálně technického vybavení dětských domovů.**

4.8 Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje převážně ve střediscích volného času, ve školních družinách a školních klubech. Tato školská zařízení poskytují účastníkům zájmového vzdělávání naplnění volného času zájmovými činnostmi se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání probíhá pravidelně nebo příležitostně. Vedle výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti poskytuje osvětovou činnost v oblasti prevence sociálně patologických jevů, táborovou činnost, otevřenou nabídku spontánních činností i individuální práci s nadanými dětmi. Účastníky zájmového vzdělávání jsou nejen děti, žáci a studenti, ale i dospělí (pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků i další osoby).

4.8.1 Střediska volného času

Významné místo mezi subjekty zabezpečujícími a rozvíjejícími zájmové aktivity dětí, žáků a studentů ve volném čase zauímají střediska volného času (dále jen SVČ). Stěžejní činností středisek byla pravidelná zájmová činnost, která probíhala v zájmových útvech. Do programu středisek je zařazována vzdělávací, osvětová a informační činnost, metodická a odborná činnost a další volněji pojaté aktivity realizované formou krátkodobých kurzů či akcí

příležitostného charakteru. Střediska se zaměřují také na individuální práci s nadanými dětmi, žáky a studenty. Ve SK poskytuje k 1. 7. 2015 zájmové vzdělávání 11 středisek volného času zřizovaných krajem a 10 středisek volného času zřizovaných obcemi.

Současná síť SVČ je v rámci Středočeského kraje dostačující.

Účastníci zájmové činnosti ve SVČ

Školní rok	Celkem	Děti, žáci, studenti	Dospělí
2012/13	20 411	18 048	2 363
2013/14	18 261	16 064	2 197
2014/15	18 360	16 421	1 939

(Zdroj: ŠKS)

Do 1 563 pravidelně probíhajících kroužků se k 31. 10. 2014 přihlásilo 18 360 osob. Pravidelné zájmové činnosti se účastnilo více dětí a žáků, klesl počet dospělých. 4 227 příležitostných akcí se v průběhu školního roku zúčastnilo 227 750 účastníků všech věkových skupin.

V rámci prázdninové činnosti byly pořádány letní a zimní tábory i další pobytové akce. Střediska volného času zorganizovala 158 táborů pro 3 266 dětí a dalších 166 pobytových akcí s celkovou účastí 5 453 osob. Náplní činnosti středisek volného času bylo také organizování soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT. Ve sledovaném období proběhlo 280 soutěží s účastí 55 241 dětí, žáků i studentů.

Na podporu mimoškolních volnočasových aktivit ve SK byl zřízen k 1. 7. 2015 Dům dětí a mládeže Beroun. Je nutné však provést vnitřní úpravy tak, aby odpovídaly hygienickým požadavkům. Proto v polovině roku proběhne rekonstrukce a zahájení činnosti v opravených prostorách se předpokládá k 1. 9. 2015.

4.8.2 Školní družiny a kluby

Školní družiny a kluby poskytují zájmové vzdělávání ve volném čase převážně žákům ZŠ a doplňují tím nabídku zájmového vzdělávání poskytované SVČ. Školní družiny jsou určeny především žákům prvního stupně ZŠ, školní kluby nabízejí zájmovou činnost ve volném čase především žákům druhého stupně. Oba typy zařízení existují při ZŠ, mohou být zřízeny i při víceletých gymnáziích nebo konzervatořích. Ve SK funguje celkem 628 školních družin a školních klubů. Školní družiny přijaly o 3 095 dětí více než v roce předcházejícím. Situace ve školních družinách souvisí se zvyšujícím se počtem žáků vzdělávajících se na prvním stupni ZŠ.

Účastníci činnosti školní družiny

Školní rok	Počet zařízení	Počet oddělení	Počet žáků
2012/13	510	1 314	34 486
2013/14	513	1 403	36 836
2014/15	529	1 514	39 931

(Zdroj: ŠKS)

Účastníci činnosti školního klubu

Školní rok	Počet zařízení	Počet oddělení	Počet žáků
2012/13	77	x	7 348
2013/14	83	x	7 354
2014/15	99	x	7 452

*(Zdroj: ŠKS)***4.8.3 Domovy mládeže a internáty**

Domovy mládeže jako školská výchovná a ubytovací zařízení poskytují žákům SŠ a studentům VOŠ ubytování, výchovně vzdělávací činnost a zajišťují jim školní stravování. Internáty poskytují dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se zdravotním postižením a dětem přípravného stupně základní školy speciální ubytování a výchovně vzdělávací činnost a zajišťují těmto dětem a žákům školní stravování. Ve školním roce 2014/15 zabezpečovalo služby žákům a studentům 60 domovů mládeže. Celkem bylo v domovech ubytováno 3 145 žáků a studentů, z toho 87 se zdravotním postižením. Činnost v nich zabezpečovalo 277 pracovníků. Počet ubytovaných klesl o 49 žáků tj. o 1,6 %. V domovech mládeže bylo ubytováno dalších 460 osob, z toho 349 studentů vysokých škol.

Ubytovaní v domově mládeže

Školní rok	Počet zařízení	Lůžková kapacita	Počet ubytovaných žáků a studentů	Přepočtený počet zaměstnanců
2011/12	54	6 005	3 346	202,8
2012/13	54	5 943	3 305	193,9
2013/14	53	5 939	3 194	186,9
2014/15	60	5 772	3 145	186,6

(Zdroj: ŠKS)

V šesti internátech s lůžkovou kapacitou 202 lůžek bylo k 31. 10. 2014 ubytováno celkem 113 žáků základních a středních škol s diagnostikovaným zdravotním postižením. Všechny internáty byly integrovány se školami samostatně zřízenými pro žáky se zdravotním postižením zřizovanými SK. Výchovu v internátech zajišťovalo 27 pracovníků, tj. 18,9 přepočtených na celé úvazky.

4.8.4 Hlavní úkoly v oblasti zájmového vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

- 1. Kraj bude navyšovat kapacity školních družin a školních klubů jen na základě odůvodněných potřeb v souvislosti s demografickým vývojem a s kapacitou základních škol.**
- 2. Případné volné kapacity budou využívány v rámci škol a školských zařízení.**

3. Udržení stávajícího počtu zařízení s podporou technicko - přírodovědných kroužků.
4. Rozšiřování nabídky příměstských a pobytových táborů v návaznosti na pracovní vytížení rodičů a v rámci doplňkové činnosti.
5. Vznik nových SVČ bude kraj podporovat na základě odůvodněných potřeb a zájmu o tyto aktivity.

4.9 Další vzdělávání

4.9.1 Pracovníci v regionálním školství

V následující kapitole je provedeno vyhodnocení a sumarizace dat vykázaných školami a školskými zařízeními v resortních výkazech škol (MŠMT) P 1-04, které sestavují všechny organizace s právní subjektivitou, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni z veřejných zdrojů podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění. V předkládaných datech nejsou uváděny počty zaměstnanců a mzdové prostředky vykazované z hospodářské činnosti a z ostatních zdrojů.

Porovnání závazných limitů počtu zaměstnanců a prostředků na platy stanovené pro rok 2012 až 2015 zachycuje následující tabulka.

Závazné limity počtu zaměstnanců a prostředků na platy

	Rok	Limit počtu zaměstnanců	Limit rozpočtu na platy (tis. Kč)
Krajské školství	2012	6 905	1 914 913
	2013	6 696	1 884 649
	2014	6 634	1 923 838
	2015	6 478	1 935 057
Obecní školství	2012	17 011	4 321 984
	2013	17 672	4 523 273
	2014	18 202	4 770 619
	2015	18 911	5 064 523
Celkem	2012	23 916	6 236 897
	2013	24 368	6 407 922
	2014	24 836	6 694 457
	2015	25 389	6 999 580

(Zdroj: ŠKS)

4.9.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) ve Středočeském kraji většinou zajišťuje Vzdělávací institut Středočeského kraje – Zařízení pro další vzdělávání

pedagogických pracovníků (VISK), se sídlem V Kolonii 1804, Nymburk na svých okresních pracovištích na území kraje a dále pracovištích na území Hlavního města Prahy. VISK provozuje celkem deset hlavních (kmenových) pracovišť, čtyři doplňková pracoviště, která nejsou přímo personálně obsazena a dále celkem osm pracovišť vzdělávání seniorů. Operativně jsou některé vybrané vzdělávací aktivity realizované přímo v sídlech klientů případně v objektech třetích subjektů.

Sít' pracovišť byla dobudována z důvodu postupného náběhu hlavní činnosti VISK kromě DVPP i na další cílové skupiny a oblasti dalšího vzdělávání, které jsou pro kraj prioritní, a to zejména další vzdělávání pracovníků ve veřejné správě, další vzdělávání pracovníků v sociálních službách a vzdělávání seniorů. Doplňkově byly pracovníky škol a školských zařízení v oblasti DVPP využívány i vzdělávací služby dalších organizací (komerční instituce, NIDV apod.), z části financované zejména z ESF.

4.9.3 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Podpora celoživotního a dalšího vzdělávání dospělých je definována jako jedna z hlavních a klíčových priorit kraje, která vychází z vědomí zásadní důležitosti investic do lidských zdrojů. Pro její naplnění SK vytváří podmínky nejrůznějšími způsoby a formami podpory, zejména podporou finanční a materiální, ale i koncepční podporou činností vzdělávacích institucí, které zřizuje, a které se jako hlavní nebo další činností zabývají právě vzděláváním dospělých.

Požadavky moderní industriální a občanské společnosti se promítají do potřeby růstu vzdělanostní úrovně obyvatel každé konkrétní země či regionu. Zvýšené nároky na obyvatele vyvolávají pak stále větší požadavky na vytvoření efektivního systému celoživotního vzdělávání lidí žijících ve společnosti. Znalostní společnost je pojem, který je řadu let diskutován zejména v kontextu nutného posilování konkurenceschopnosti v evropském, ale i světovém ekonomickém a společenském prostoru. Tato společnost vyžaduje od člověka schopnost neustále se učit, rozvíjet se, pracovat s informacemi tak, aby je byl schopen přetvářet ve znalosti a vědomosti a byl schopen je aplikovat ve svém životě. Těmto nárokům musí vyjít vstříc i systém vzdělávání, který by měl umožňovat všem občanům bez rozdílu účastnit se na procesu učení kontinuálně po celou dobu jejich života.

Další vzdělávání v ČR je stále málo rozvinutou částí vzdělávání. Relativně jen jako na službu občanovi velmi málo vzdělávacích institucí vykonává v této oblasti skutečně veřejně prospěšnou činnost, jen málo institucí je schopno na další vzdělávání nahlížet a nejen jako na způsob získávání finančních prostředků. Překážky, které jeho rozvoji bránily a stále brání, jsou zejména systémové a finanční.

Středočeský kraj podporuje aktivity směřující k zapojení škol a školských zařízení do projektu NSK, NSP, UNIV 2 Kraje, UNIV 3. Samozřejmostí je i podpora kraje při získávání statutu autorizované osoby podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledku dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů.

Stále přetrvává zvláštní legislativní stav, kdy na jednu stranu je deklarována povinnost vzdělávat se, a to jak pro pedagogické pracovníky, tak pro pracovníky veřejné správy, na druhou stranu ale neexistuje systémová podpora ani ve financování, ani v systému profesního a kariérního růstu jak pedagogických pracovníků, tak pracovníků ve veřejné správě. Přitom je více než zřejmé, že kvalitu té či oné činnosti lze zajistit pouze kvalitně vzdělanými a průběžně vzdělávanými pracovníky. Vzdělaný a průběžně vzdělávaný a motivovaný učitel je zárukou kvalitního vzdělávání žáků a studentů, a tudíž i garantem kvalitně připravených absolventů na všech stupních vzdělávací soustavy, kvalitně vzdělaný a průběžně vzdělávaný úředník je zárukou kvalitního výkonu veřejné správy a minimalizace korupčního prostředí.

Zvyšování účasti dospělých ve všech věkových kategoriích na dalším vzdělávání ve SK je základním předpokladem růstu konkurenceschopnosti kraje v rámci ČR a v rámci mezinárodním, zejména v evropském hospodářském prostoru. Investice do lidských zdrojů je také zásadním předpokladem rozvoje občanské společnosti a její sociální soudržnosti. Další vzdělávání v rámci celoživotního vzdělávání není jenom o vzdělávání rizikových a ohrožených skupin obyvatelstva, ale je vzděláváním veškeré populace s důrazem na určité rizikové nebo více ohrožené skupiny.

SK nahlíží na další vzdělávání jako na veřejně prospěšnou činnost, jako na službu občanovi, kterou na svém území zabezpečuje prostřednictvím jím zřízených organizací.

Cílem a prioritou SK v oblasti vzdělávání dospělých je přinést komplexní a koncepční nabídku vzdělávacích služeb v rámci celoživotního vzdělávání v kraji a postupně vybudovat strukturu, která svou činností osloví pracovníky škol a školských zařízení, pracovníky ve veřejné správě, volené zástupce obcí, měst a kraje a celou širokou veřejnost.

SK podporuje DVPP jako klíčové systémové a efektivní opatření ke zvýšení kvality vzdělávání a vzdělávací soustavy kraje a DVVS, které vede ke kvalitnímu a efektivnímu výkonu veřejné správy jako služby obyvatelům kraje.

V rámci podpory odborného vzdělávání SK dále usiluje o vytvoření podmínek pro koordinovanou spolupráci škol, školských zařízení a dalších institucí, které zřizuje, v oblasti poskytování rekvalifikací pro široké spektrum cílových skupin.

SK, vědom si důležitosti zapojení seniorů do života společnosti a prospěšnosti jejich dalšího vzdělávání jak pro ně samotné tak pro společnost, které má významný dopad do ekonomické a sociální oblasti, podporuje všechny aktivity, které jsou školami a školskými zařízeními a dalšími institucemi, které zřizuje, v této oblasti realizovány.

Středočeský kraj rozvíjí podporu dalšího vzdělávání v rámci celoživotního vzdělávání přímo prostřednictvím jím zřízeného vzdělávacího institutu pro vzdělávání dospělých a dále prostřednictvím středních a vyšších odborných škol případně dalších zařízení, které zřizuje.

Cíl: Uvedenými prioritami, které jsou klíčovými předpoklady dalšího úspěšného rozvoje Středočeského kraje a růstu vzdělanosti jeho obyvatel, dosáhnou vyšší konkurenceschopnosti kraje a jeho obyvatelům zajistí stabilní růst životní úrovně a zlepšování podmínek pro jejich život.

4.9.4 Hlavní úkoly pro Středočeský kraj na období let 2016–2020 v oblasti podpory celoživotního učení

SK bude v rámci podpory celoživotního učení jako jednoho z klíčových předpokladů úspěšné konkurenceschopnosti celého regionu a všech jeho obyvatel zejména:

- 1. Podporovat rozvoj systému dalšího profesního vzdělávání realizovaného VISKem v oblasti: dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, dalšího vzdělávání pracovníků veřejné správy na obecní a krajské úrovni a dalšího vzdělávání pracovníků v sociálních službách a všech dalších pracovníků pracujících ve veřejné sféře.**
- 2. Podporovat vzdělávání a aktivizaci seniorů v rámci středočeské akademie 3. věku a zajistit tak jejich širší a aktivnější zapojení do společenského, kulturního a hospodářského života regionu.**
- 3. Podporovat zahraniční mezuregionální spolupráci v oblasti vzdělávání jako jeden z významných prostředků napomáhající růstu kvality výuky cizích jazyků na školách a zlepšovat tak jazykové kompetence žáků, studentů a pedagogických pracovníků a dále jako jeden z prostředků interkulturní výchovy.**
- 4. Podporovat udržitelnost vzdělávacích projektů škol a školských zařízení zřizovaných krajem, které mají celo-regionální působnost.**
- 5. Podporovat projektové a další aktivity škol a školských zařízení směřujících k prohloubení kvality dalšího vzdělávání ve všech oblastech regionálního školství jako podmínky pro růst kvality vzdělávání na všech stupních a druzích škol v kraji.**
- 6. Podporovat poskytování rekvalifikačních programů školami a školskými zařízeními s cílem napomoci vyšší uplatnitelnosti občanů na trhu práce.**

4.10 Mezinárodní spolupráce

SK si uvědomuje význam mezuregionální i mezinárodní spolupráce v rámci Evropy a přikládá jí velkou důležitost. Proto již od počátků své existence usiluje o dobré zahraniční vztahy, které by byly prospěšné pro občany kraje. V současné době spolupracuje SK zejména s partnerskými regiony francouzským regionem Burgundsko, Opolským vojvodstvím v Polsku, německou spolkovou zemí Porýní - Falc a s Bratislavským samosprávným krajem v rámci podepsané dohody 4 regionů. Mezinárodní spolupráce se dále rozšiřuje do dalších

zemí, např. Itálie, Ruská federace, Čína apod. ŠKS velmi intenzivně pokračuje a bude i nadále pokračovat ve spolupráci s partnerskými regiony v rámci podepsaných dohod a spolupracuje při výběru partnerských škol. Cílem spolupráce škol je nejen výměna zkušeností, ale zejména příprava a realizace výměnných praxí žáků a studentů a také pořádání mezinárodních soutěží. V rámci spolupráce s evropskými regiony probíhající v oblasti školství jsou pro SK velmi prospěšná setkávání, a to především v oblasti předávání informací s partnerskými regiony, díky nimž lze získávat oboustranně zajímavé podněty pro každodenní práci.

4.10.1 Hlavní úkoly v oblasti mezinárodní spolupráce pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

- 1. I nadále podporovat mezinárodní spolupráci s partnerskými a dalšími regiony včetně mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení.**
- 2. Pokračovat v systémové finanční podpoře mezinárodní spolupráce.**

5 Další aktivity Středočeského kraje

5.1 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Cílem Středočeského kraje v této oblasti je vytvořit funkční systém zaměřující se na všechny cílové skupiny na území kraje, který bude působit jako prevence poškozování životního prostředí ve smyslu směřování k udržitelnému rozvoji v místním i globálním měřítku. Důraz je kladen na komplexní chápání problémů kolem nás, využívání nejnovějších poznatků k jejich řešení, rozvoj badatelských dovedností a mezipředmětových vztahů ve výuce. Základním strategickým dokumentem, podle kterého se realizuje Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále jen EVVO) na území Středočeského kraje, je Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Středočeského kraje v letech 2011–2020 (Koncepce EVVO). Zajišťování a naplňování Koncepce EVVO je založeno na principu podávání žádostí o financování konkrétního projektu od jednotlivých žadatelů z celého SK, kteří se environmentální výchovou a osvětou zabývají. Finanční zajištění EVVO probíhá prostřednictvím rozpočtu SK, Středočeského Fondu životního prostředí a zemědělství a prostřednictvím programů EU. Realizaci EVVO v kraji koordinuje odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s odborem školství, mládeže a sportu.

Navrhovaná opatření k dosažení stanovených úkolů:

- aktualizace Koncepce EVVO
- spolupráce ŠKS a odboru životního prostředí a zemědělství při koordinaci EVVO ve SK,

- podpora specializačního studia pro školní koordinátory EVVO, zajištění jejich dalšího vzdělávání,
- podpora pořádání každoroční krajské konference EVVO,
- zajištění každoročního setkání školních koordinátorů EVVO SK,
- posilování komunitní funkce škol, tj. podpora spolupráce škol s dalšími subjekty z oblasti péče o životní prostředí a environmentální výchovy (např. středisky/centry ekologické výchovy, sociálními partnery, jinými školami, veřejností),
- podpora zapojování škol do soutěží s ekologickou tematikou,
- podpora vzniku škol jako center ekologické výchovy a rozvoje jejich sítě,
- podpora ekologicky šetrného provozu škol a školských zařízení,
- rozvoj spolupráce s ostatními kraji, např. při pořádání specializačního studia pro školní koordinátory, vznik škol jako center ekologické výchovy atd.,
- podpora projektů zaměřených na rozvoj technického a přírodovědného vzdělávání (např. ENERSOL, Ekoškola, Škola udržitelného rozvoje),
- vyhlásování dotačních programů pro naplňování cílů Koncepce EVVO.

5.1.1 Hlavní úkoly v oblasti EVVO/VUR pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

1. Realizovat úkoly Koncepce EVVO.
2. Zajišťovat koordinaci systému EVVO ze strany kraje.
3. Udržovat stabilní krajský systém EVVO se zaměřením na všechny cílové skupiny.
4. Udržet, resp. navýšit finanční podporu systému EVVO z krajských zdrojů.
5. Využít národní zdroje a evropské fondy k realizaci úkolů Koncepce EVVO.

5.2 Aktivity kraje v oblasti primární prevence rizikového chování

Primární prevence stále zůstává nejefektivnějším způsobem, jak v raném stádiu podchytit signály rizikového chování a předejít případným negativním důsledkům (kriminalita, závislosti apod.) a SK si plně uvědomuje svoji nezastupitelnou roli v oblasti primární prevence rizikového chování, a to jak metodickou, tak i koordinační. Proto od 1. března 2015 na KÚSK vzniklo v rámci organizační změny na ŠKS nové Oddělení koncepce a prevence. Oddělení koncepce a prevence zajišťuje mimo jiné agendu: metodika primární prevence, koordinátora prevence kriminality a krajského protidrogového koordinátora. Spojením těchto agend na jednom pracovišti je možné efektivně a komplexně řešit problematiku nejen rizikového chování, ale i kriminality a užívání návykových látek. Ustavením Oddělení prevence a koncepce je zajištěna metodická podpora škol v oblasti prevence rizikového chování na školách. V této souvislosti byl zpracován **Plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji 2016-2018**. Tento strategický dokument uvádí následující dlouhodobé hlavní úkoly:

- Garance kvality poskytovaných služeb v primární prevenci – certifikace. Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového

chování zajišťuje posouzení a formální uznání, že poskytovatel a jím realizovaný program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti.

- Mapování výskytu rizikového chování prostřednictvím hodnotícího dotazníku zaměřeného na výskyt rizikového chování ve školách a školských zařízeních.
- Podporovat snahy o zajištění odpovídajících podmínek pro práci oblastních a školních metodiků prevence formou snížení rozsahu přímé vyučovací povinnosti – legislativní opora.
- Udržení stávajícího rozsahu a kvality nabízených služeb a případné získání dalších zdrojů pro jejich rozvoj.
- Vymezení finančního podílu na primární prevenci v rámci Středočeského fondu vzdělávání, sportu, volného času a primární prevence na konkrétní dotační titul „Podpora primární prevence“.

Cíl: Podpora zlepšení činnosti oblastních metodiků prevence v PPP Středočeského kraje na 12 dislokovaných pracovištích.

6 Krajský akční plán

V roce 2015 byla vyhlášena výzva na tvorbu Krajského akčního plánu (dále jen KAP) vzdělávání, v rámci kterého bude probíhat příprava na rozvoj a modernizaci vzdělanosti v rámci SK. Krajské akční plánování se uskutečňuje v rámci individuálního projektu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - OP VVV. Cílem krajského akčního plánu je definovat společné nebo sdílené aktivity v území, které přispějí k naplnění Dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy kraje alepší kvalitu vzdělávání ve školách s důrazem na podporu škol se slabšími výsledky slabších žáků a rozvoj potenciálu každého žáka.

Projekt musí naplňovat tento cíl prostřednictvím vzdělávání a organizace tematických setkávání ředitelů středních a vyšších odborných škol zaměřeného na zlepšení řízení těchto škol, hodnocení kvality vzdělávání a plánování strategických kroků vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávací soustavy kraje i jednotlivých škol. V rámci činnosti projektového týmu proběhne příprava/zpřesnění, realizace a vyhodnocování KAPů rozvoje vzdělávání, které budou nástrojem implementace vybraných specifických opatření OP VVV. KAP bude řešen ve spolupráci všech aktérů na území SK a za metodické přípravy KAPu odborným garantem jmenovaným MŠMT. Součástí aktivit bude rovněž společné plánování investičních akcí na území SK z Integrovaného regionálního operačního programu (dále jen IROP), výběr a příprava týmu metodiků pomáhajících realizovat krajské strategie, výběr a příprava týmu metodiků pomáhajících realizovat tematické intervence v krajích, výběr a příprava koordinátorů krajských strategií, propagace, řízení, aktivizace zainteresovaných aktérů ve vzdělávání (StakeHolderů) na území.

Proběhne příprava, realizace a vyhodnocování KAPů rozvoje vzdělávání, které budou nástrojem implementace vybraných specifických opatření OP VVV prioritně pro oblast odborného vzdělávání a jeho relevance k trhu práce ve stanovených prioritních oblastech:

- podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě (také pro oblast ZŠ, minoritně pro MŠ),
- podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání) – pro oblast MŠ a ZŠ,
- podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů,
- rozvoj kariérového poradenství – také pro oblast ZŠ,
- rozvoj škol jako center celoživotního učení,
- podpora inkluze,
- infrastruktura (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání – pro ZŠ, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání).

Témata nepovinná - část územně specifická:

- rozvoj výuky cizích jazyků;
- ICT kompetence;
- čtenářská a matematická gramotnost.

Cíl: Vytvořit vhodné podmínky pro přípravu a zpracování KAPu. Výstupem krajského akčního plánování, které se bude realizovat v rámci evropských operačních programů Výzkum, vývoj, vzdělávání bude akční plán vzdělávání k roku 2018 a 2021. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje SK tak bude vycházet i z těchto dokumentů a z analýz vzniklých na základě procesu akčního plánování.

7 Trh práce a vzdělávání

Ve Středočeském kraji je ve školním roce 2014/2015 studentům k dispozici celkem 105 středních škol (a 18 konzervatoří). Ačkoliv se počet středních škol od roku 2006/2007 soustavně snižuje, a tím optimalizuje, přesto jejich kapacity stále vykazují značné rezervy a obsazenost škol je cca 68,75 %.

Větší naplněnost vykazují gymnázia, nižší naplněnost je především v oborech vzdělání zakončených výučním listem. Právě v těchto oborech je ale na trhu práce velký počet volných pracovních míst. Skladba oborů vzdělání často neodpovídá potřebám trhu práce, a proto danou problematiku řeší SK systémově.

SK bude dále operativně podporovat změny v nabídce oborů vzdělání poskytovaných středními školami zřizovanými SK s přihlédnutím k predikci potřeb trhu práce ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou Střední Čechy, s ÚP a se zaměstnavateli. Řešeny jsou nejen dlouhodobé cíle vzdělávání a zaměstnanosti spočívající především ve stabilizaci

základní sítě oborů vzdělání a škol, ale zároveň posílení její flexibility při řešení aktuálních problémů, jakým je například nedostatek řidičů z povolání pro autobusovou a nákladní dopravu. SK bude přihlížet ke změně podmínek jednotlivých škol a v případě potřeby bude navrhnout optimální řešení.

Mladiství a absolventi škol mají především potíže při přechodu ze vzdělávacího systému do praxe. Počty absolventů škol v evidenci úřadů práce vždy kulminují na rozhraní 3. a 4. (září - říjen) čtvrtletí roku, rok 2014 v tomto směru nebyl výjimkou. K 30. 9. 2014 ÚP ČR - Krajská pobočka v Příbrami registroval 3 460 absolventů všech typů škol a mladistvých (o 371 méně než v září roku 2013), to odpovídalo podílu na celkové nezaměstnanosti v kraji ve výši 6,1 % (-0,5 procentního bodu oproti 30. 9. 2013).

Jako příklad uvádíme problematiku nedostatku řidičů z povolání pro autobusovou a nákladní dopravu, kterou SK řeší ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou Střední Čechy, s Krajskou pobočkou úřadu práce a se zaměstnavateli a připravuje řešení od školního roku 2016/2017.

Míra nezaměstnanosti v jednotlivých oborech vzdělání s výučním listem

Středočeský kraj	Míra nezaměstnanosti - Střední vzdělání s výučním listem - E, H					
Skupina oborů (kód, název)	2011	2012	2013	2014	2015	Ø (2011 - 2015)
Celkem	15,19%	15,61%	21,34%	15,23%	11,35%	15,74%
23 Strojírenství a strojírenská výroba	10,89%	10,70%	14,09%	10,43%	8,19%	10,86%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	12,86%	12,94%	18,09%	11,37%	6,74%	12,40%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	18,32%	15,71%	26,06%	22,70%	10,39%	18,64%
31 Textilní výroba a oděvnictví	29,41%	17,24%	0,00%	44,44%	0,00%	18,22%
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	23,26%	13,46%	26,17%	22,54%	10,16%	19,12%
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	20,33%	21,67%	29,90%	15,84%	11,60%	19,87%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory			50,00%	0,00%	0,00%	16,67%
41 Zemědělství a lesnictví	23,42%	19,18%	19,40%	15,13%	11,11%	17,65%
53 Zdravotnictví				6,67%	7,69%	7,18%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	14,64%	16,48%	20,42%	18,51%	12,37%	16,48%
66 Obchod	14,08%	14,07%	28,26%	14,37%	17,71%	17,70%
69 Osobní a provozní služby	11,17%	17,96%	20,81%	12,26%	19,86%	16,41%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče			50,00%	7,69%	25,00%	27,56%
82 Umění a užité umění	0,00%	87,50%	16,67%		18,18%	30,59%

(Zdroj: ÚP SK)

Nejdůležitější problémy, které absolventi škol mají se získáváním zaměstnání, jsou:

- nulová praxe,
- nízká zodpovědnost, nepříliš kladný přístup k práci, špatné návyky z učilišť,
- zkreslené představy o mzdách, s tím související i špatná motivace,
- neochota dojíždět za prací,
- nesoulad mezi kvalifikací absolventů a poptávkou na trhu práce,
- vzhledem ke složité situaci na trhu práce a při stagnaci ekonomického růstu vzniká v současné době neochota zaměstnavatelů vytvářet nová pracovní místa a to zejména pro nezkušené absolventy a mladistvé.

Podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých v jednotlivých okresech kraje k 31. 12. 2014

Okres	31. 12. 2014	31. 12. 2014	31. 12. 2014
	Počet uchazečů	Počet absolventů a mladistvých	Podíl absolventů a mladistvých k počtu uchazečů (v %)
Benešov	2 774	163	5,9
Beroun	3 551	183	5,2
Kladno	8 959	425	4,7
Kolín	5 477	293	5,3
Kutná Hora	3 823	132	3,5
Mělník	5 773	327	5,7
Mladá Boleslav	3 776	187	5,0
Nymburk	5 029	236	4,7
Praha-východ	3 865	221	5,7
Praha-západ	3 941	175	4,4
Příbram	7 002	345	4,9
Rakovník	2 704	152	5,6
Středočeský kraj	56 674	2 839	5,0

(Zdroj: ÚP SK, zprac. ŠKS)

7.1.1 Hlavní úkoly v oblasti trhu práce a vzdělávání pro Středočeský kraj na období let 2016-2020

1. Sladit strukturu oborů vzdělání s potřebami zaměstnavatelů, podporovat obory vzdělání požadované zaměstnavateli a naopak tlumit obory, o které ze strany zaměstnavatelů není zájem.
2. Podle potřeby otevírat nové obory vzdělání vzhledem k dlouhodobému uplatnění na trhu práce.
3. Podpořit spolupráci škol a zaměstnavatelů především v oblasti odborné praxe, a tím zvýšit možnosti absolventů v jejich pracovním uplatnění po ukončení školy.
4. Posílení flexibility škol při řešení aktuálních problémů, jakým je například nedostatek řidičů z povolání pro autobusovou a nákladní dopravu.

8 Financování regionálního školství**8.1 Financování ze státního rozpočtu****a) Normativně poskytované NIV prostředky pod účelovým znakem 33353**

Objem normativně přidělovaných NIV prostředků je dosud závislý na vývoji počtu žáků. SK má díky své poloze dlouhodobě nejvyšší meziroční nárůsty ve srovnání s ostatními kraji. V dalších letech bude zřejmě objem prostředků normativně poskytovaných z úrovně MŠMT ovlivněn reformou financování regionálního školství (dále „RgŠ“) a současná přímá závislost výše rozpočtu na vývoji výkonů tak bude potlačena. V roce 2016 je v objemu zahrnuto i avizované navýšení rozpočtu na platy pedagogů o 3 %, kdy ještě má být zachována současná normativní metoda financování. V dalších letech je pak promítnuta předpokládaná změna pouze v závislosti na výkonech vycházejících z projekce počtu obyvatel SK. Nárůst počtu žáků v ZŠ se v roce 2020 zastaví a počet žáků SŠ by měl od roku 2017 stoupat. Současné tempo růstu počtu dětí v MŠ se snižuje a od roku 2017 by měl počet dětí v MŠ již mírně klesat.

Přehled a předpokládaný vývoj normativního rozpočtu NIV

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rozpočet (mil. Kč)	8 592	8 919	9 217	9 469	9 977	10 097	10 339	10 588	10 651

*(Zdroj: zprac. ŠKS)***Předpokládané změny ve financování regionálního školství**

MŠMT připravuje změnu financování RgŠ, která by měla platit od roku 2017. Pro financování pedagogické práce ZŠ a MŠ jsou navrženy dvě varianty, rovněž tak v SŠ.

Financování pedagogické práce v ZŠ a MŠ formou normativů stanovených MŠMT

- 1) Kombinací normativů stanovených MŠMT na školu, na třídu a na žáka
- 2) „Normativně“ na pedagogického pracovníka

Financování pedagogické práce ve středních školách normativy stanovenými MŠMT

- 1) Normativní financování na třídu (s rozlišením normativu podle naplněnosti tříd)
- 2) „Normativně“ na pedagogického pracovníka

Financování nepedagogické práce by mělo probíhat normativně, kombinací normativu na školu a na třídu. Financování ostatních neinvestičních výdajů by mělo zůstat normativní na žáka.

b) Další prostředky státního rozpočtu poskytované účelově pod jinými účelovými znaky

Kromě normativních prostředků byly některé činnosti škol podporovány zejména rozvojovými programy MŠMT. Větší meziroční změny v celkovém objemu prostředků byly způsobeny zejména rozvojovými programy na zvýšení platů pedagogických i nepedagogických zaměstnanců v RgŠ a vyhlášením další fáze tzv. „Šablon“ pro ZŠ a SŠ. Počítá se s větším zapojením prostředků EU.

V roce 2015 tvořil největší část rozvojový program (dále jen „RP“) Zvýšení platů zaměstnanců v RgŠ ve výši 259,5 mil. Kč, dále RP na podporu odborného vzdělávání ve výši 20,8 mil. Kč, RP na podporu školních psychologů a speciálních pedagogů ve výši 10,2 mil. Kč, RP na asistenta pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním ve výši 12,2 mil. Kč. Prostředky na nově vyhlášený program tzv. „Šablony“ na další období k 1. 9. 2015 činil 141,5 mil. Kč pro ZŠ a SŠ.

V dalších letech by měl být počet rozvojových programů MŠMT omezen. Měl by se však zvýšit objem prostředků na inkluzivní vzdělávání, zejména na asistenty pedagoga pro žáky se zdravotním postižením a na kompenzační pomůcky. Další podporovanou oblastí bude zřejmě odborné vzdělávání. V tomto ohledu bude velmi záležet na nastavení parametrů chystané reformy financování RgŠ.

Přehled a předpokládaný vývoj rozpočtu NIV (nenormativní prostředky)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet ÚZ	17	22	26	23	15	15	15	15	15
Rozpočet (mil.Kč)	308	106	133	466	350	350	350	350	350

(Zdroj: MŠMT, zprac. ŠKS)

c) Normativní prostředky poskytované soukromému školství

MŠMT poskytuje prostřednictvím KÚ rovněž prostředky pro soukromé školy. Objem NIV výdajů se i nadále zvyšuje především z důvodu zvyšujícího se počtu škol zřizovaných soukromými subjekty. Výhled na další roky lze předvídat jen velmi těžko. Bude záležet na poptávce, která je závislá mj. na demografickém vývoji a rovněž na reformě financování RgŠ.

Přehled a předpokládaný vývoj rozpočtu NIV (soukromé školství)

Rok	2012	2013	2014	2015
Rozpočet (mil.Kč)	347	374	405	323

(Zdroj: MŠMT, zprac. ŠKS)

(V roce 2015 není započítána dotace na 4. Q)

8.2 Financování z rozpočtu kraje

Tyto prostředky jsou schvalovány Zastupitelstvem kraje a jsou závislé především na vlastních příjmech kraje, včetně daňových výnosů, a výdajových prioritách SK.

a) Provozní a účelové výdaje

Rok	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet (mil.Kč)	497,1	463,0	478,0	518,0

(Zdroj: ŠKS)

b) Provozní výdaje

Tyto prostředky jsou školám přidělovány na pokrytí základních provozních potřeb souvisejících se spotřebou energie, materiálu, služeb, drobné údržby, atd.

Rok	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet (mil.Kč)	440,2	440,2	450,2	454,6

(Zdroj: ŠKS)

c) Účelové výdaje

Tyto prostředky jsou účelově určeny na zajištění činností vyplývajících z Dlouhodobého záměru a z výdajových priorit SK. Jedná se o tyto oblasti: velké opravy a havárie, podpora učňovského školství – stipendia, sportovní centra, mzdové prostředky hrazené z rozpočtu kraje, sportovní soutěže, školicí střediska, olympiáda dětí a mládeže, podpora zahraničních aktivit škol, prevence patologických jevů a příprava akčního plánu.

Rok	2012	2013	2014	2015
Schválený rozpočet (mil.Kč)	56,9	22,8	27,8	63,4

(Zdroj: ŠKS)

Úkoly spojené s finanční podporou SK jsou uvedeny v jednotlivých kapitolách.

9 Seznam zkratek

EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
ČR	Česká Republika
CZVV	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CPTO	Cestou přírodovědných a technických oborů napříč Středočeským krajem
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
ČVUT	České vysoké učení technické Praha
ČZU	Česká zemědělská univerzita Praha
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DVSS	další vzdělávání pracovníků v sociálních službách
DVVS	další vzdělávání pracovníků ve veřejné správě
DZ SK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Středočeském kraji
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020
EU	Evropská Unie
EHF	Fond Evropského hospodářského prostoru
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EHP	Evropský hospodářský prostor
FROM	Fond rozvoje obcí a měst
IROP	Integrovaný regionální operační program
KAP	Krajský akční plán
KKOV	klasifikace kmenových oborů vzdělání
KÚSK	Krajský úřad Středočeského kraje
MAP	Místní akční plán
MF	Ministerstvo financí České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
MZ	maturitní zkouška
NSK	Národní soustava kvalifikací
NSP	Národní soustava povolání
NÚV	Národní ústav vzdělávání
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
OA	obchodní akademie
OFV	ostatní formy vzdělávání
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP VK	Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost
ORP	obec s rozšířenou působností
OZP	osoby se zdravotním postižením
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu
PISA	Programme for International Student Assessment

PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RgŠ	Reforma financování regionálního školství
RVP	Rámcový vzdělávací program
SIC	Středočeský inovační centrum
SK	Středočeský kraj
ŠKS	Odbor školství, mládeže a sportu
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPŠ	střední průmyslová škola
SŠ	střední škola
SVČ	Středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠMP	školní metodik prevence
ŠPZ	školská poradenská zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠZ	školské zařízení
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
UNIV	Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby pro dospělé
ÚZ	účelový znak
ÚP SK	Úřad práce ČR – Krajská pobočka Příbram
VISK	Vzdělávací institut Středočeského kraje
VL	výuční list
VOŠ	vyšší odborná škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZŠ	základní škola